

INFORME

Procés Participatiu per desenvolupar Camins Escolars al voltant de les
escoles primàries Pepa Colomer, Ramon Llull i Galileo Galilei

Col·lectiu Punt 6

Desembre 2018

1. OBJECTIU.....	3
2. MARC TEÒRIC.....	3
3. PETITA DESCRIPCIÓ DEL CONTEXT	7
4. METODOLOGIA	9
5. FASE 1 TREBALLS PREVIS I PER DIAGNOSTICAR.....	12
Activitat 1. Preparació prèvia i coordinació.....	12
Activitat 2. Comunicació	13
Activitat 3: Formació de Comissió de Seguiment del procés participatiu	15
Activitat 4: Tallers amb l'ALUMNAT (12 Tallers)	17
Quantitat de participants en el Procés Participatiu?	22
Viuen en un radi de 500 m a prop dels Centres Educatius?	23
Quin mitjà de transport s'utilitza habitualment?	24
Va a l'escola sol/a o amb qui habitualment?	25
Quina qualitat o situació del recorregut habitual NO t'agrada?	27
Quina qualitat o situació del recorregut habitual t'agrada?	27
Dibuixa què necessitaríem transformar per a millorar el camí a l'escola?	28
Resultat preliminar · diagnòstic dels aspectes relacionals	29
Activitat 5: Tallers amb les FAMÍLIES (3 Tallers)	29
Activitat 6: Taller amb la Comunitat Veïna del Camí (1 Taller).....	35
DIAGNÒSTIC: resultat preliminar per a promoure el treball propositiu	37
6. FASE 2 TREBALLS PROPOSITIUS.....	41
Activitat 7: Tallers propositius amb l'ALUMNAT en relació a la diagnosi realitzada en tota la fase de diagnosi (6 Tallers)	41
PROPOSTES fetes per l'Alumnat.....	45
Propostes temes relacionals	52
7. FASE 3 TREBALLS DE RECONeixEMENT.....	52
Activitat 8: Recorregut de reconeixement amb la comunitat educativa i representació de l'alumnat dels 3 centres educatius (3 Recorreguts)	52
8. RESULTAT PROPOSITIU DEL PROCÉS PARTICIPATIU	56
9. FASE 4 PRESENTACIÓ DE RESULTATS	65

1. OBJECTIU

La finalitat d'aquest procés participatiu ha sigut contribuir al desenvolupament d'un camí escolar com un projecte comunitari en l'àmbit de les tres escoles i per a millorar l'autonomia i la percepció de seguretat en la mobilitat dels infants a l'entorn quotidià de les escoles. A més de promoure la coresponsabilitat de les tasques de cura i una mobilitat saludable, sostenible i respectuosa amb el medi ambient.

Aquest informe presenta una diagnosi participada de les circumstàncies particulars i comunes de l'entorn de les tres escoles per a descriure uns criteris físics i socials que puguin incorporar-se a la redacció de les accions necessàries per donar-li vida i executar les transformacions que acompanyaran el projecte del camí escolar.

2. MARC TEÒRIC

El projecte d'un camí escolar té un aspecte vertebrador en la vida quotidiana de la infància d'un barri. I això passa perquè l'entorn d'un equipament educatiu està lligat a la quotidianitat del veïnat i les persones construeixen diferents xarxes en funció de les seves necessitats, els seus desplaçaments i l'ús dels espais derivats de les seves activitats. Per altra banda i necessàriament, un camí escolar té diferents condicionaments tècnics en relació a les infraestructures i programes socials que es desenvolupen en l'entorn més ampli del barri.

L'entorn proposat de diverses escoles ha estat una molt bona oportunitat per posar en comú les xarxes quotidianes de les activitats al barri i descriure condicions i característiques que poden facilitar la coresponsabilitat de les tasques de cura i la necessitat d'atendre la percepció d'(in)seguretat per millorar l'autonomia de nens i nenes, així com fomentar criteris responsables amb el medi ambient, la salut i la mobilitat sostenible.

A continuació exposem breument el marc teòric amb el qual treballa el Col·lectiu Punt 6 per emmarcar la metodologia utilitzada:

Tradicionalment l'urbanisme s'ha considerat una matèria neutra, és a dir, que la manera de dissenyar els diferents espais no beneficiava ni afectava cap persona o col·lectiu. Però,

des dels anys 70, el feminisme ha demostrat que això no és cert i que l'espai reflecteix les jerarquies socials, prioritzant determinats usos i subjectes enfront d'uns altres.

Davant d'aquesta manera de simplificar la realitat de l'urbanisme tradicional, l'urbanisme amb perspectiva de gènere aporta una visió més àmplia de les persones en plantejar que les dones i els homes viuen i experimenten l'espai de maneres diferents i té en compte la diversitat més enllà del sexe i incorpora altres característiques que influeixen en la manera com les persones experimenten els espais: ètnia, edat, religió, discapacitat, etc. Per tant, l'enfocament de gènere pretén demostrar que dones i homes fan un ús diferent dels espais degut als rols de gènere, però també que les dones entre si i els homes entre si fan un ús diferent que dependrà de les altres característiques de la persona, com l'edat: les necessitats d'una nena de 10 anys seran diferents de les d'una dona de 70 anys.

L'urbanisme amb perspectiva de gènere posa en el centre la vida quotidiana de les persones. La vida quotidiana està formada per diferents esferes: productiva, reproductiva, personal i comunitària. L'urbanisme amb perspectiva de gènere dóna el mateix valor a totes les esferes a l'hora de planificar i dissenyar espais, a diferència d'altres models d'urbanisme tradicional que han prioritzat l'esfera productiva del treball. L'anàlisi de la vida quotidiana en l'urbanisme serveix per prendre consciència de la complexitat de la realitat i de les múltiples activitats que realitzen les persones en el dia a dia, el que permet entendre la diversitat de necessitats que coexisteixen als nostres pobles i ciutats. L'espai públic, els carrers, els equipaments, els transports i la resta d'espais que utilitzem regularment són els llocs on es desenvolupen les nostres vides i, per tant, han d'ajustar-se a les diferents necessitats que tenim les persones.

La seguretat urbana des de la perspectiva de gènere és un dels temes més estudiats des de l'urbanisme feminista en les últimes dècades. Malgrat que sigui un tema molt treballat, són poques les ciutats que han incorporat la perspectiva de gènere a les seves polítiques de seguretat i urbanisme. La seguretat urbana a les ciutats continua enfocant-se sobretot en els delictes contra la propietat privada. Des de l'urbanisme amb perspectiva de gènere es pretén anar més enllà d'allò que s'entén per crim i treballar la seguretat des d'un enfocament integral, incloent-hi les violències simbòliques i altres inseguretats quotidianes com la viària, la mediambiental. Aquesta perspectiva holística de la seguretat es planteja perquè totes les persones se sentin autònomes i lliures de caminar per l'espai públic.

En la Guide d'aménagement pour un environnement urbain sécuritaire de la Ville de Montréal, Anne Michaud ha elaborat en la seva publicació 6 principis que han d'incloure's quan es tracta la seguretat des d'una perspectiva de gènere. Al llarg de diversos treballs el Col·lectiu Punt 6 ha estat identificat aquests 6 principis amb qualitats que han d'incloure's en la configuració física i social urbana per millorar l'autonomia i la percepció d'(in)seguretat. Aquests principis i característiques són:

1. SENYALITZACIÓ: SABER ON ETS I ON VAS **ENTORN SENYALITZAT**

2. VISIBILITAT: VEURE I SER VISTA **ENTORN VISIBLE**

3. LA CONCURRÈNCIA DE PERSONES: ESCOLTAR I SER ESCOLTADA **ENTORN VITAL**

4. VIGILÀNCIA FORMAL I ACCÉS A AJUDA: PODER ESCAPAR I OBTENIR AUXILI **ENTORN VIGILAT**

5. LA PLANIFICACIÓ I EL MANTENIMENT DELS LLOCS: VIURE EN UN AMBIENT NET I ACOLLIDOR **ENTORN EQUIPAT**

6. LA PARTICIPACIÓ DE LA COMUNITAT: ACTUAR EN CONJUNT **ENTORN COMUNITARI**

Font: Col·lectiu Punt 6, [Entorns Habitables. Auditoria de Seguretat Urbana amb Perspectiva de Gènere en l'habitatge i l'entorn](#)

ENTORN SENYALITZAT

La senyalització (visual, acústica i tàctil) ens ajuda a entendre la ciutat i la seva estructura, i a orientar-nos més fàcilment augmentant la percepció de seguretat. Una senyalització realitzada amb iconografia no sexista i diversa (edats, cossos) inclou les diferents persones que formem part d'aquesta societat i ens fa sentir part d'ella d'igual a igual.

ENTORN VISIBLE

La visibilitat permet a través de la configuració física de l'espai que les persones puguin abastar un camp ampli de visió per identificar tots els elements i persones que hi ha a l'entorn i localitzar possibles sortides en una situació de risc. I en sentit simbòlic, també visibilitza les tasques reproductives i les valora socialment, promovent la coresponsabilitat social i dins del grup de convivència, sense que segueixin recaient exclusivament a les dones.

ENTORN VITAL

La vitalitat afavoreix la presència de persones, la reunió i la relació. Un entorn vital garanteix mitjançant el disseny i la configuració física i social, que diferents persones puguin realitzar diferents activitats en un espai tant simultàniament com al llarg del temps.

ENTORN VIGILAT

La presència d'activitats als espais permet una vigilància informal que millora la percepció de seguretat de les persones en sentir-se cuidades entre si perquè es pot accedir a l'ajuda mútua. La configuració física dels espais permet que hi hagi connexions visuals.

ENTORN EQUIPAT

Un entorn equipat garanteix que hi hagi activitats diverses als espais públics i comunitaris perquè estan dotats de tot tipus d'elements urbans, vegetació i infraestructures (accessibles, nets i ben mantinguts) pel recolzament de les diferents activitats quotidianes.

ENTORN COMUNITARI

Un entorn comunitari afavoreix l'apropiació dels espais i el sentiment de pertinença de les persones reforçant la cohesió social i la participació comunitària a l'entorn. Un entorn comunitari promou la relació, convivència i solidaritat entre les persones.

A més dels temes vinculats amb l'urbanisme amb perspectiva de gènere, aquest treball s'ha abordat des de l'enfocament de la infància que parla de la necessitat de donar oportunitats a nens i nenes per a l'autonomia, la socialització i el joc.

En la publicació "Camino escolar. Pasos hacia la autonomía infantil" s'assenyala que "Nens i nenes són eminentment vianants i ciclistes i per això, un projecte d'autonomia infantil està inexorablement vinculat a la promoció de les maneres no motoritzades dels desplaçaments. Aquest aspecte fa que els menors siguin aliats per se de la mobilitat sostenible i que es vegin directament beneficiats per les polítiques i les actuacions dirigides

a reduir la dependència i el protagonisme de les maneres motoritzades a les nostres ciutats”¹

En aquesta publicació a més es recalca la importància que els camins escolars siguin més que projectes de mobilitat sostenible, suposant una oportunitat per a explorar i donar sentit a l'espai, entrar en contacte amb uns altres i experimentar aventures, per la qual cosa té una capacitat transformadora. En aquest sentit, l'aspecte que ha de tenir més transcendència en els projectes de camins escolars és la pèrdua d'autonomia infantil en l'ús i apropiació de la ciutat.

Per part seva, Francesco Tonucci, assenyala que "en les últimes dècades, la ciutat s'ha pensat, projectat i avaluat prenent com a paràmetre el «ciudadà mitjà» que, en general, respon a les característiques d'adult, home i treballador. D'aquesta manera, la ciutat ha prescindit de tots els ciutadans no adults, no homes i no treballadors. Es proposa que l'Administració substitueixi el «ciudadà mitjà» pel nen, que accepti que la seva visió ha de descendir fins a l'altura del nen per a no perdre a cap dels ciutadans que representa. Que aprengui a escoltar i a comprendre als nens en la seva diversitat, perquè només així serà capaç de comprendre'ls amb totes les seves diferències”²

L'autor defensa que la infància és un indicador ambiental sensible: si en una ciutat es veuen nens que juguen i passegen sols, significa que la ciutat està sana; si no és així, és que la ciutat està malalta.

3. PETITA DESCRIPCIÓ DEL CONTEXT

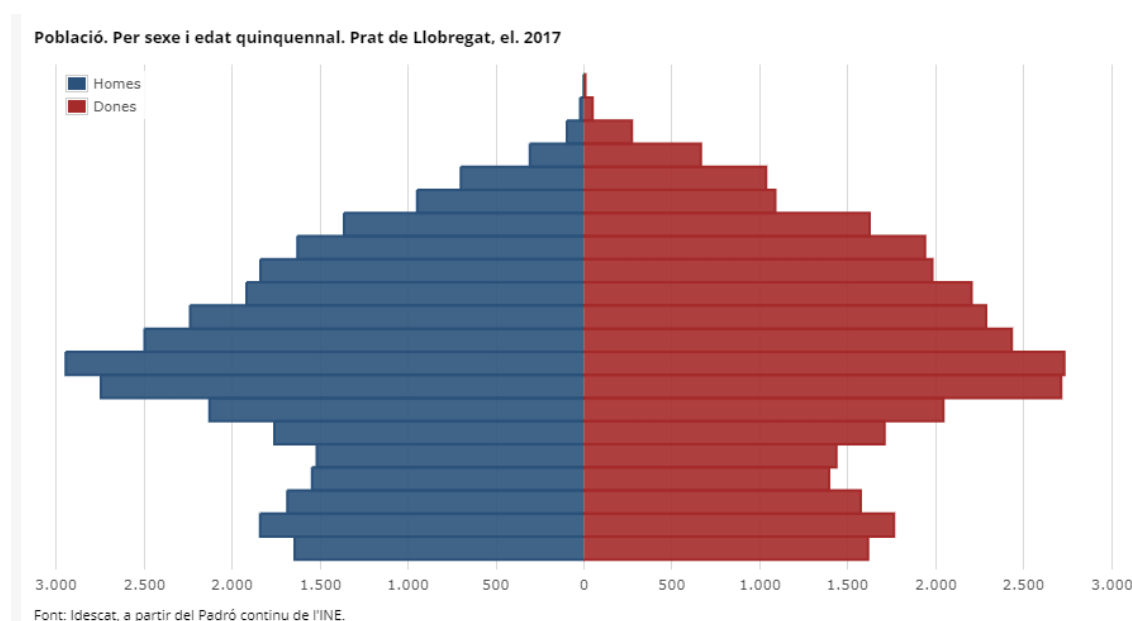
El Prat de Llobregat té una població total de 63.897 habitants, dels quals 32.533 són dones i 31.364 són homes, el que representa una ràtio de masculinitat de 96,41 (per cada 100

¹ “Camino escolar. Pasos hacia la autonomía” Marta Román e Isabel Salís (Gea 21) Federación Española de Municipios y Provincias, Red Española de Ciudades por el Clima, Ministerio de Medio Ambiente y Medio Marino y Ministerio de Fomento. Madrid 2011

² “La ciudad de los niños” Francesco Tonucci 1996

dones). El municipi té un índex d'envelliment de 109,48³ (molt més baix que altres ciutats de la zona com Barcelona 159,93, o Hospitalet de Llobregat 137,26) i un índex de sobreenvelliment de 12,09⁴ (Barcelona 18,80, Hospitalet 13,73). El percentatge de joves, (percentatge de joves fins 15 anys respecte el total de la població) és de 16,78% representant la població jove un 17,43% entre els homes, i 16,16% entre les dones (Barcelona 13,45, Hospitalet 14,91%).

Piràmide de població del Prat de Llobregat 2017

Font: Idescat a partir del Padró continu de l'INE

Aquests indicadors i la piràmide de població ens indiquen que la població és més jove que la d'altres municipis de la zona.

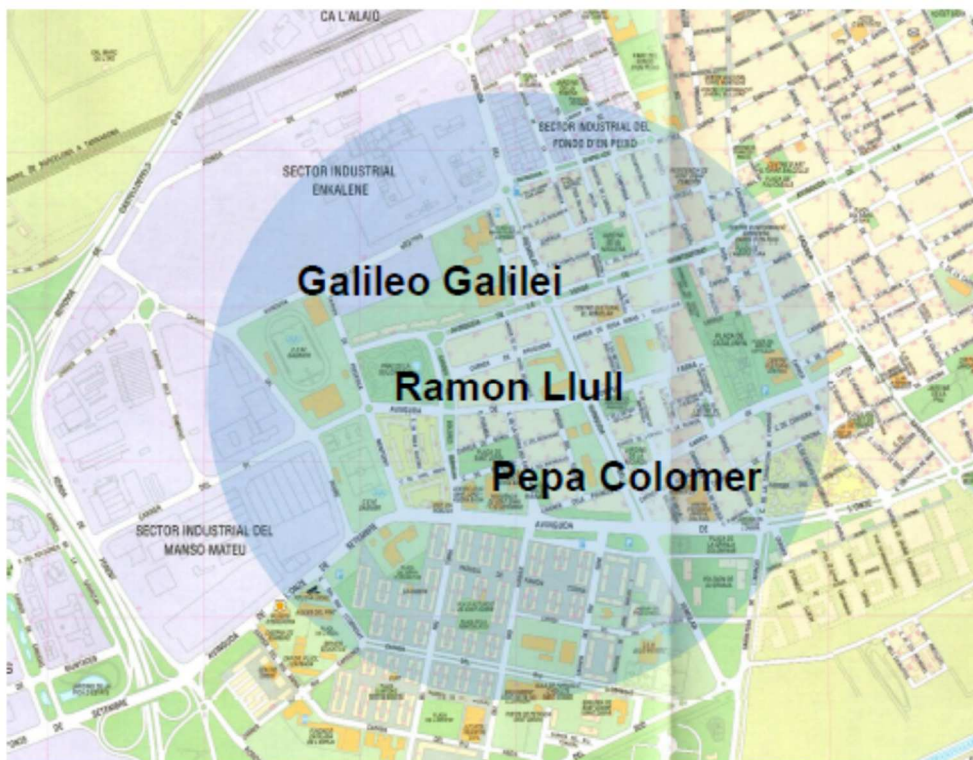
En el municipi existeixen 5 centres públics que imparteixen primer cicle d'educació, amb 39 grups i 550 estudiants⁵. A més, el Prat compta amb una escola bressol i una escola de música de titularitat municipal.

³ Relació entre la població de 65 anys i més i la població de 0 a 15 anys. Padró d'habitants

⁴ Relació entre la població de 85 anys i més amb la població de 65 i més. Padró d'habitants

⁵ HERMES, Informació Estadística Local, Diputació de Barcelona

L'àmbit de treball va ser l'escala de barri, o “espai ampliat del veïnat on es realitzen les tasques quotidianes. És on, en una situació òptima, es troben els espais de relació, equipaments quotidians, comerços necessaris per al dia a dia i transport públic. Pot estendre's aproximadament en un radi de 10 min. a peu, que correspondria al trajecte que una persona sense dificultats pot recórrer” o en terminis de proximitat entre 500 i 800 m per resoldre les necessitats quotidianes.

L'àmbit de les 3 escoles primàries

4. METODOLOGIA

La perspectiva de gènere ha estat transversal a tot el projecte, tant al plantejament com en la seva metodologia, aquestes s'han caracteritzat per posar al centre de les anàlisis la vida quotidiana de les persones en totes les seves esferes: productiva, reproductiva, comunitària i personal.

La metodologia proposada amb perspectiva de gènere i de participació comunitària es va plantejar en 3 nivells de participació:

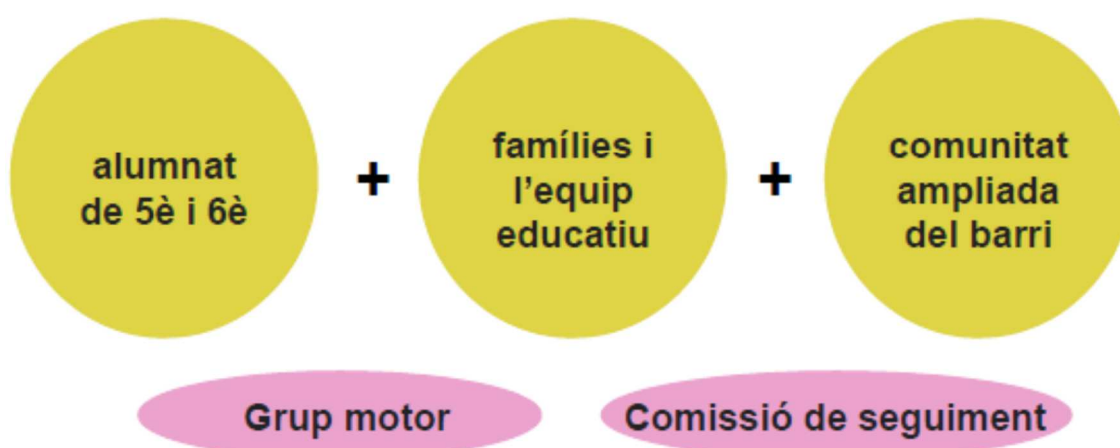
Nivell 1: L'alumnat de 5è i 6è de les tres escoles de primària (Pepa Colomer, Ramon Llull i Galileo Galilei). Totes amb dues línies per curs però incloent tres grups de cinquè que actualment hi ha a les escoles Ramon Llull i Galileo Galilei.

Nivell 2: Les famílies de l'alumnat i els equips educatius dels centres educatius.

Nivell 3: La comunitat veïna que envolta la zona on s'ubiquen els centres educatius. Per exemple: famílies de l'escola bressol La Blaveta, comunitat educativa dels IES Ribera Baixa i Baldiri Guilera, personal del Centre Cívic Sant Jordi – Ribera Baixa i el CEM Sagnier, així com els i les comerciants que hi puguin estar vinculades a l'entorn.

3 Nivells de participació

Xarxa de camins escolars al Prat de Llobregat

El plantejament del procés participatiu va estar coordinat pel Grup Motor de l'Ajuntament del Prat de Llobregat, liderat per Departament d'Educació i el Programa de Participació Ciutadana, i de la que també en formen part el Programa de Mobilitat, el Departament de Medi Ambient de l'Àrea d'Urbanisme, Medi Ambient i Mobilitat, el Departament de Salut Pública i la Unitat de formació de la Policia Local. I li va donar Seguiment la formació de la Comissió de Seguiment amb representació de les tres escoles amb les famílies, els equips directius i l'alumnat.

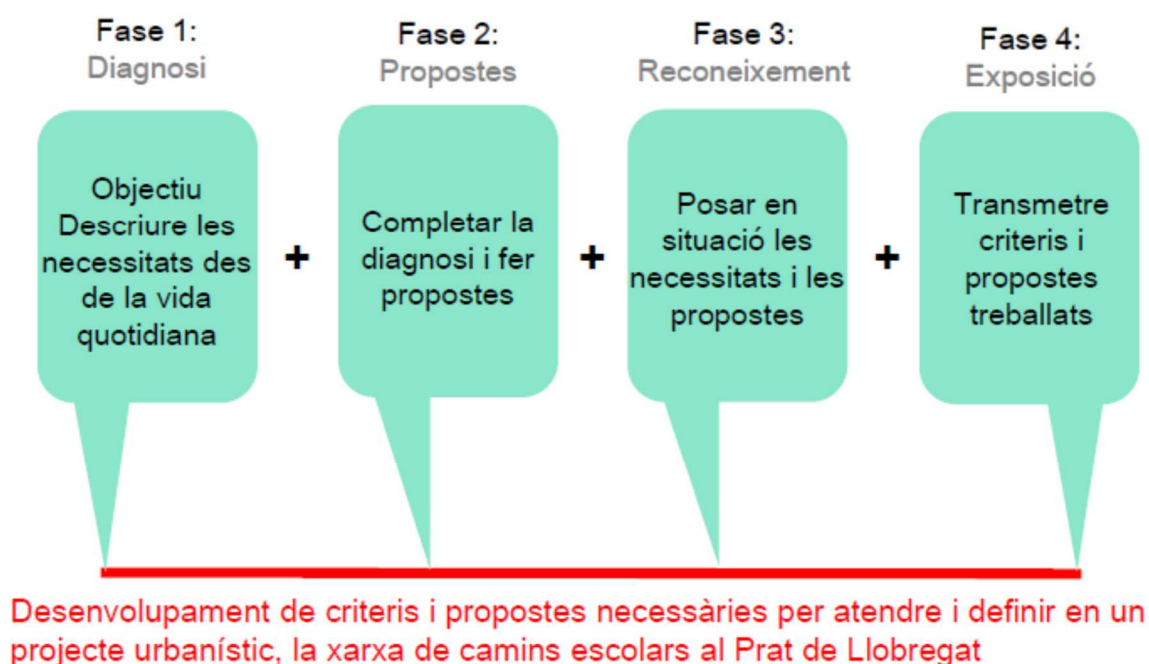
Amb el Grup motor es van proposar aquestes 4 fases de treball pel procés participatiu del camí escolar:

Fase 1: Treballs previs i per iniciar la diagnosi amb l'alumnat de cada escola.

Fase 2: Treballs per completar la diagnosi i fer propostes amb l'alumnat, les famílies i la comunitat ampliada. Els tallers amb l'alumnat i les famílies en l'àmbit de cada escola i el taller amb la comunitat ampliada obert al barri.

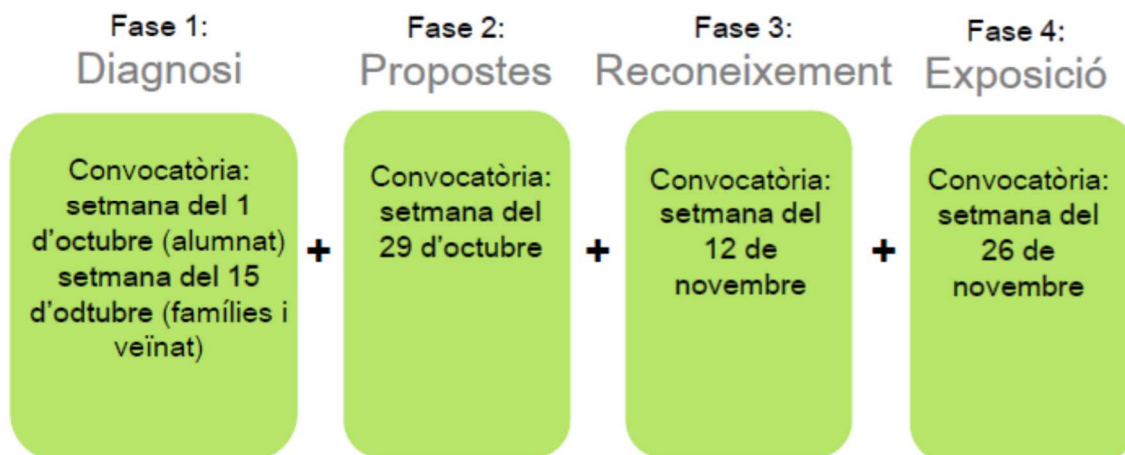
Fase 3: Recorreguts de reconeixement per posar en situació les necessitats exposades en la diagnosi i acabar de definir les propostes amb tots els nivells de participació.

Fase 4: Presentació del resultat de la participació, del procés i de les aportacions. Aquesta fase també està dirigida als 3 nivells de participació.

Es va treballar amb el següent calendari acordat amb totes les parts implicades. Només la fase de presentació del resultat s'ha hagut de traslladar al gener perquè es va considerar realitzar una reunió de treball amb el Grup Motor abans de la presentació i els calendaris de les escoles al desembre anaven massa justos per acollir aquesta activitat.

Calendari:

Finalment la presentació dels resultats es va fixar pel dijous 17 de gener de 2019 després de les vacances.

5. FASE 1 TREBALLS PREVIS I PER DIAGNOSTICAR

Els treballs previs van servir per definir la proposta presentada i coordinar de manera transversal tot el procés amb les tasques que es van realitzar a l'inici i de forma contínua. Per tal de recollir, deliberar i descriure els criteris que definiran el camí escolar de les escoles, es van dur a terme diferents espais de treball dirigits als 3 nivells de participació: alumnat, comunitat educativa i comunitat veïna. El resultat de les diferents activitats es va anar processant per plantejar els punts de partida de les activitats successives per enriquir i construir un resultat comú als 3 nivells de participació.

Activitat 1. Preparació prèvia i coordinació

S'ha participat en les reunions necessàries per a coordinar i dissenyar les activitats participatives amb les àrees i persones implicades. La preparació és una aproximació a la realitat física i social de l'entorn de les escoles per definir el material necessari per a les activitats (mapes, definició d'àmbits de treball, localització de les activitats, etc.) i comprendre l'entramat social i els vincles que hi ha actualment a la zona. L'objectiu principal és recollir informació i plantejar les metodologies participatives (qui, com, quan i on). Per això, es van portar a terme:

- 3 Reunions de coordinació i seguiment amb les persones del GRUP MOTOR que han liderat el procés participatiu per part de l'Ajuntament (Secció de Ciutadania, Participació, Convivència i Civisme i Secció d'Educació, Programa de Foment de la Participació i Estratègia Digital per definir l'àmbit de la participació, el calendari, les estratègies de convocatòria, ajustar metodologies i coordinar amb les escoles.
- 2 Reunions de seguiment amb totes les persones del GRUP MOTOR implicat en el procés participatiu per part de l'Ajuntament. Àrees d'Educació, Ciutadania, Mobilitat, Medi Ambient, Policia Municipal, Salut i Comunicació, per transmetre el projecte, motivar a la participació i recollir els condicionants tècnics.
- 3 Reunions de coordinació amb la direcció de cadascuna de les escoles: Pepa Colomer, Ramon Llull i Galileo Galilei per ajustar horaris i calendari, entendre les dinàmiques de cada escola i veure les oportunitats dels espais on poder desenvolupar les activitats participatives.
- L'anàlisi de la documentació rebuda en relació al projecte i visites amb recorregut de reconeixement per l'entorn de les tres escoles per fer primeres valoracions i acabar de definir les preguntes inicials de la diagnosi.

Activitat 2. Comunicació

El treball de comunicació es va dividir en una línia per diversificar els canals de difusió, i informació i arribar a l'àmbit del barri i la ciutat, a través de la Secció de Ciutadania, Participació, Convivència i Civisme i una altra línia, més acotada i directa, des de la Secció d'Educació, Programa de Foment de la Participació i Estratègia Digital per aprofitar els contactes directes amb els centres, la proximitat amb el Consell dels infants i la difusió en moments claus a través, per exemple, d'una nota a la televisió. (<https://www.elprat.tv/2018/11/13/en-marxa-un-proces-participatiu-per-crear-camins-escolars-al-prat/>).

Aquests són els materials gràfics utilitzats per a la difusió i convocatòria:

El Prat Participa
Com ens imaginem els camins escolars?

Qui	Com	On	Quan
Alumnat	Tallers de diagnosi i propostes	Escola Pepa Colomer	OCTUBRE Horari lectiu
Famílies	Tallers de diagnosi i propostes	Escola Pepa Colomer	16 OCT. de 15 a 16.30 h
Alumnat i famílies	Itinerari per l'entorn	Inici a l'entrada de Escola Pepa Colomer	12 NOV. de 15 a 16.30 h

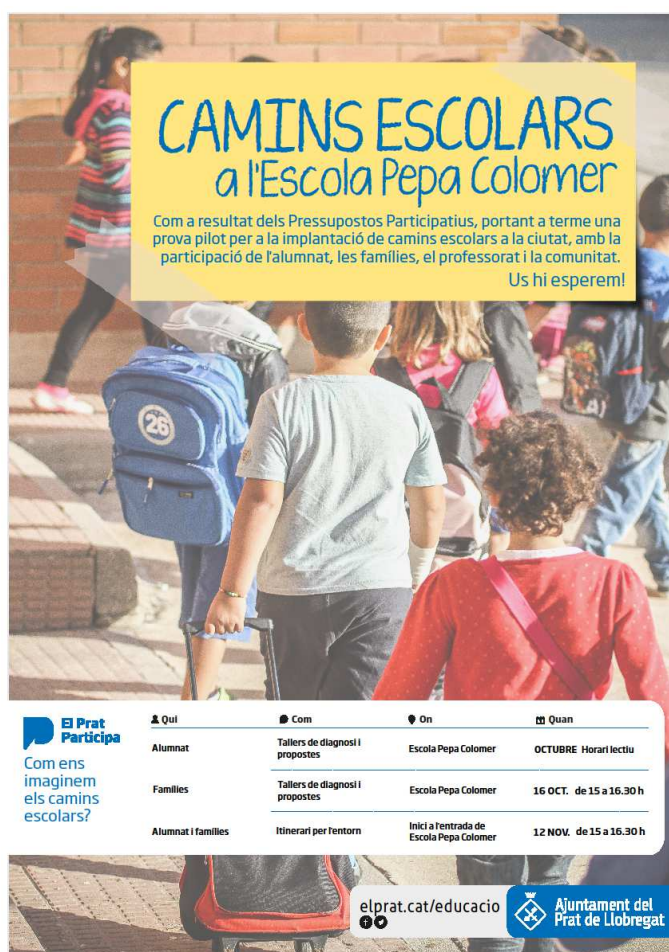
CAMINS ESCOLARS a l'Escola Pepa Colomer

Com a resultat dels Pressupostos Participatius, portant a terme una prova pilot per a la implantació de camins escolars a la ciutat, amb la participació de l'alumnat, les famílies, el professorat i la comunitat.

Us hi esperem!

elprat.cat/educacio

Ajuntament del Prat de Llobregat

CAMINS ESCOLARS a l'Escola Pepa Colomer

Com a resultat dels Pressupostos Participatius, portant a terme una prova pilot per a la implantació de camins escolars a la ciutat, amb la participació de l'alumnat, les famílies, el professorat i la comunitat.

Us hi esperem!

El Prat Participa
Com ens imaginem els camins escolars?

Qui	Com	On	Quan
Alumnat	Tallers de diagnosi i propostes	Escola Pepa Colomer	OCTUBRE Horari lectiu
Famílies	Tallers de diagnosi i propostes	Escola Pepa Colomer	16 OCT. de 15 a 16.30 h
Alumnat i famílies	Itinerari per l'entorn	Inici a l'entrada de Escola Pepa Colomer	12 NOV. de 15 a 16.30 h

elprat.cat/educacio

Ajuntament del Prat de Llobregat

Material per a la difusió: exemple d'un full de mà i d'un cartell

Activitat 3: Formació de Comissió de Seguiment del procés participatiu

Aquesta activitat va estar dirigida als nivells 1 i 2 de participació: alumnat, famílies i escola.

Durant el procés participatiu, l'objectiu principal de la comissió va ser rebre la informació del procés, transmetre i fer d'altaveu perquè les famílies estiguessin assabentades i poguessin col·laborar i participar i també fer aportacions en relació a les activitats proposades per millorar el procés, per exemple, com fer la convocatòria, quins horaris proposar, com escollir el grup de nens i nenes que podrien participar en els recorreguts pel barri, etc.

La comissió va estar formada per 4 persones representants de cada una de les comunitats educatives de les 3 escoles: 1 de l'alumnat, 2 de les famílies i 1 de l'equip directiu. Més 2 persones de l'Ajuntament i 1 del Col·lectiu Punt 6, un total de 16 persones. La Comissió de Seguiment va estar formada per les següents persones:

Escola Galileo Galilei

- 1 representant de l'equip educatiu: directora Àngels Garcia
- 2 representant de les famílies
- 1 representant de l'alumnat (Consell dels infants o altra)

Escola Ramon Llull

- 1 representant de l'equip educatiu: directora Maria Teresa Burguillos
- 2 representant de les famílies
- 1 representant de l'alumnat (Consell dels infants o altra)

Escola Pepa Colomer

- 1 representant de l'equip educatiu: directora Eva Palau
- 2 representant de les famílies
- 1 representant de l'alumnat (Consell dels infants o altra)

Ajuntament i empresa dinamitzadora:

1 representant de la Secció de Ciutadania, Participació, Convivència i Civisme de l'Ajuntament: Èlida Roca, 1 representant de la Secció d'Educació, Programa de Foment de la Participació i Estratègia Digital de l'Ajuntament: Helena Gregorio i 1 representant de l'empresa dinamitzadora del procés participatiu, Col·lectiu Punt6: Marta Fonseca.

Es va acordar fer 3 reunions al llarg del procés i anar rotant el lloc de reunió perquè les tres escoles fossin amfitriones una vegada. La primera reunió abans del treball amb les famílies i la comunitat ampliada, la segona després dels recorreguts de reconeixement i la tercera per planificar accions futures després de la Presentació de Resultats.

Els diàlegs van estar enriquidors i per part de les famílies hi ha moltes expectatives respecte a com i quan s'aplicaran els resultats del procés participatiu, cal remarcar que de manera general, la representació de les famílies tant en la comissió com en la participació, ha sigut majoritàriament dels grups inicials de les escoles (P3 a P5). Les i el participant del Consell dels Infants van fer aportacions properes i han sigut aliades molt importants no només per a transmetre el que va estar passant sinó perquè segurament donaran continuïtat en el temps a aquest tipus de treball.

La Comissió és prou representativa: les AMPA de les 3 escoles i de l'Equip educatiu dels centres, potser la participació de Caps d'Estudi ajudaria a gestionar més directament la part informativa i logística d'activitats posteriors. L'alumnat també està molt ben representat amb les noies i els nois del Consell dels Infants, durant el procés s'ha comentat de proposar-los participar en parelles per generar més diàleg.

La Comissió fa d'altaveu a tota la comunitat educativa i en aquest sentit és molt valuosa la representació dels grups inicials de les escoles (P3 a P5) a través de les mares i pares de l'AMPA, ja que a partir dels grups de 5è i 6è implicats en les activitats participatives s'arriba a les altres famílies i al barri en general.

Queda per aconseguir una participació més alta per part de les famílies, i això demana trobar horaris i dates adequades que habitualment costen de trobar.

Activitat 4: Tallers amb l'ALUMNAT (12 Tallers)

L'activitat va estar dirigida al Nivell de 1 de Participació: alumnat de 5è i 6è de les 3 escoles primàries (Pepa Colomer, Ramón Llull i Galileo Galilei).

L'objectiu del taller va ser identificar les necessitats de l'alumnat en relació a la proposta d'un camí escolar des de la perspectiva de la seva vida quotidiana al barri. Primer es va proposar un exercici d'introspecció per recollir l'experiència pròpia, després un exercici en petit grup per començar a anomenar col·lectivament i per acabar, es va posar en comú el treball realitzat sobre les característiques de les xarxes quotidianes que acompanyen les seves activitats.

El taller va servir per a ubicar l'àmbit dels seus habitatges al barri, identificar els itineraris més concorreguts, començar a valorar l'autonomia, la percepció d'(in)seguretat en relació a diferents aspectes tant físics com socials i identificar possibles comerços amics, etc.

Es van fer 4 tallers per escola: 2 amb 2 o 3 grups de cinquè i 2 amb 2 grups de sisè segons l'escola. Un total de 12 tallers.

Dades generals del taller:

- **Tipus de convocatòria:** la difusió del procés a les famílies i l'alumnat, es va fer inicialment des de la direcció de cada escola.
- **Data i horari:** es van fer els dies 2, 3 i 4 d'octubre de 2018 a les 9 i 11 h del matí.
- **Lloc:** en les aules corresponents a cada grup convocat i en cada escola.
- **Quantitat de participants:** aproximadament 75 on hi havia 3 grups de cinquè i 50 on hi havia les dues línies de l'escola. Veure dades segregades per sexe.
- **Dinàmiques utilitzades:** introspecció individual posada en mapes grupals, panell descriptiu i exercici individual per donar-li continuïtat a la reflexió. Els resultats de les dinàmiques van servir per preparar les pautes dels exercicis propositius i estan recollits en aquest informe com a resultats que poden ajudar a la redacció del projecte de Camins Escolars al Prat de Llobregat.

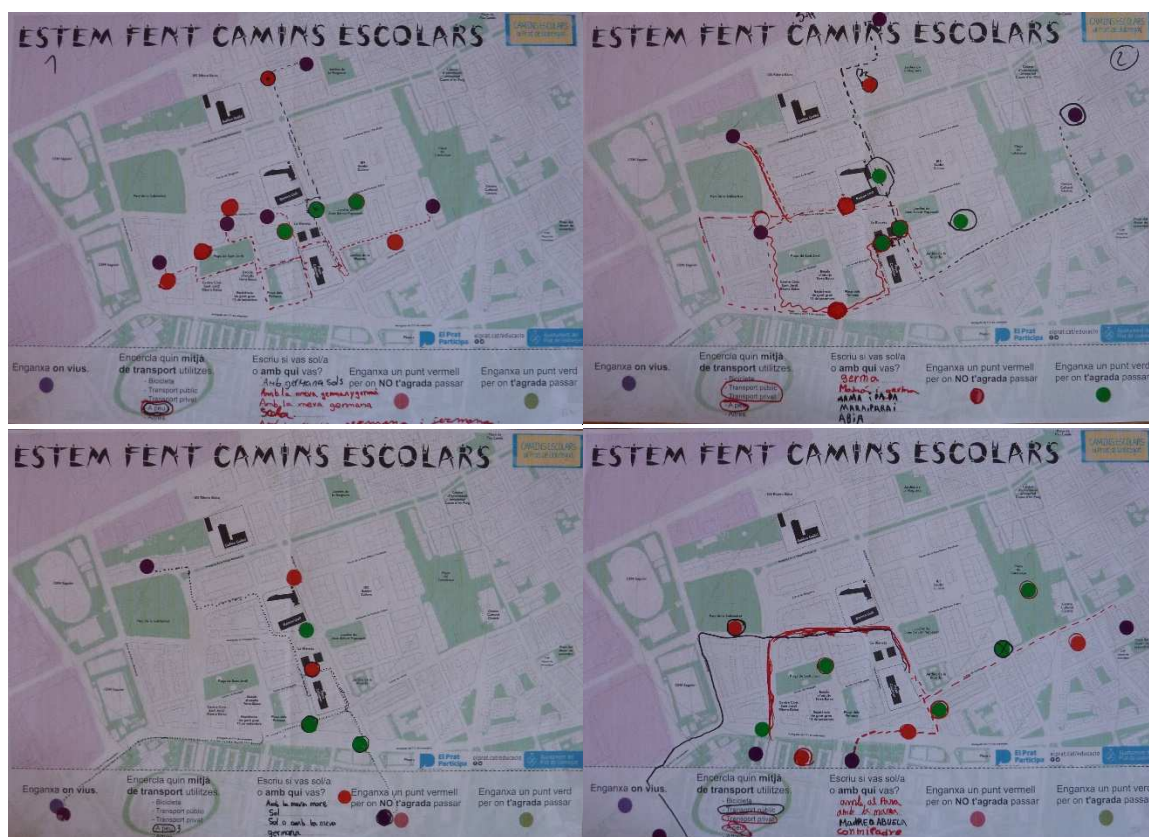
Quantitat Participants: Alumnat de 5è i 6è de les tres escoles	
Nenes	168
Nens	157
Participants	325

La introspecció individual posada en mapes grupals va recollir aspectes individuals com la ubicació actual de l'àmbit residencial, informació sobre els mitjans de mobilitat utilitzats, el percentatge de nens i nenes de cinquè i sisè que actualment van acompanyats a l'escola i amb quines persones i un seguit de qualitats per començar a descriure el que els hi agradava o no dels recorreguts que fan entre l'habitatge i l'escola.

El panell descriptiu va ajudar a ubicar algunes de les qualitats nomenades i compartides en el grup petit de treball (entre 4). I també va servir per generar diàlegs i reflexions amb tot el grup gran. Aquests diàlegs van donar inici a la part comunitària del procés participatiu.

L'exercici individual proposat en cartolines de dos colors, va servir per a continuar descrivint aspectes que els hi agradaven o no dels itineraris quotidians que feien a l'entorn del barri. Per aquest informe estan recollits en un llibret en format A5, veure al final d'aquest apartat.

Informació gràfica del Taller de Diagnosi en l'Escola Pepa Colomer

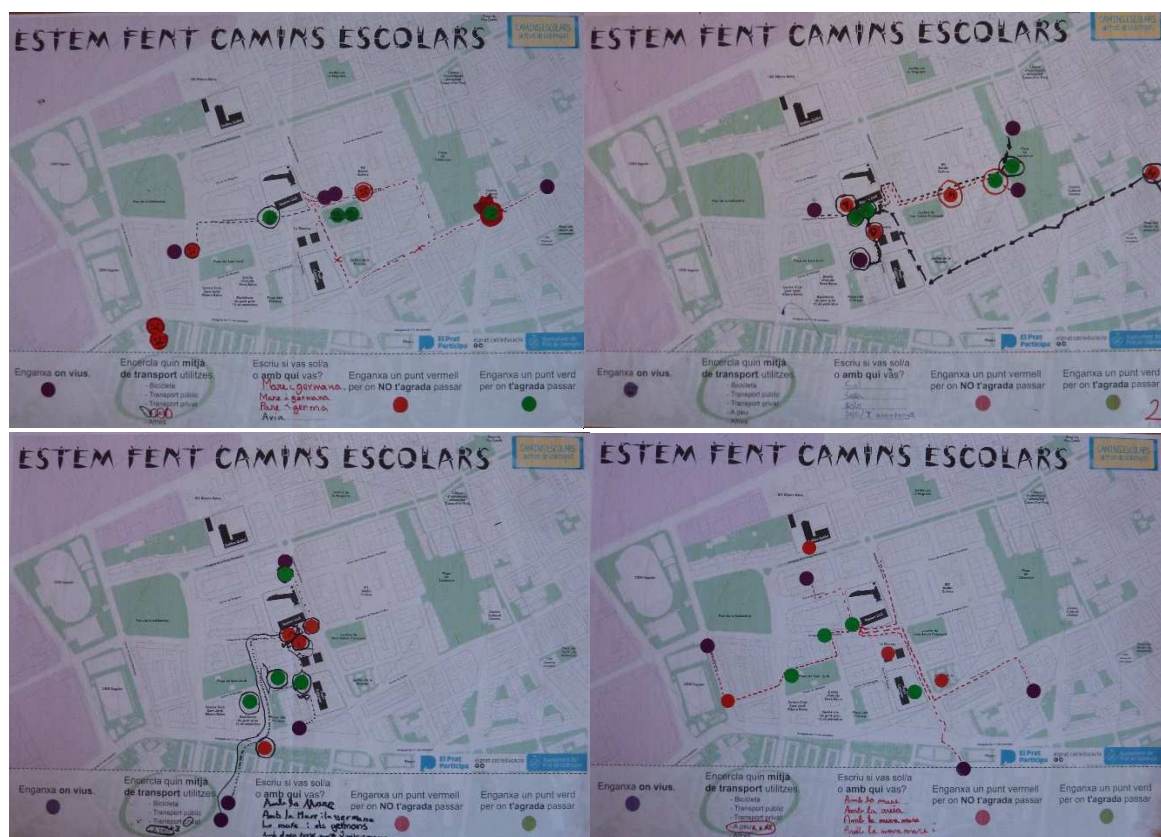

Exemples de la introspecció individual posada en mapes grupals

Exemples del panell descriptiu.

Informació gràfica del Taller de Diagnosi en l'Escola Ramon Llull

Exemples de la introspecció individual posada en mapes grupals

Exemples del panell descriptiu.

Quantitat de participants en el Procés Participatiu?

Quantitat de participants per Escola			
	nenes	nens	total
Pepa Colomer	50	38	
Ramon Llull	64	57	
Galileo Galilei	54	62	
	168	157	325

Quantitat de participants			
	dones	homes	total
Nivell 1 Alumnat	168	157	325
Nivell 2 Famílies i Escola	31	7	38
Nivell 3 Comunitat veïna	3	2	5
			368

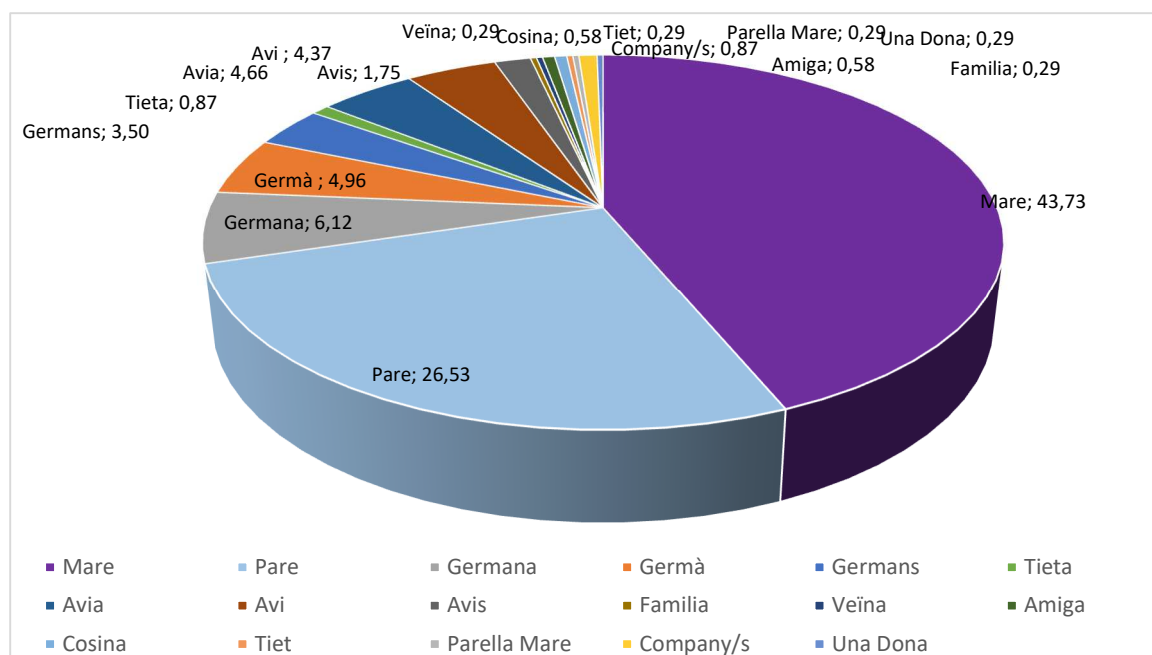
La participació de les famílies ha sigut del 11% en relació a la quantitat de l'Alumnat que ha participat, des de la direcció dels centres educatius apunten que mai saben quina serà la resposta en aquest tipus d'activitats puntuals i fora de les cites habituals on s'implica directament l'alumnat: carnaval, nadal, etc. Encara que quantitativament no és una xifra molt alta, l'aportació qualitativa que han fet les famílies és notòria, ja que han incorporat temes de l'entorn quotidià des d'una perspectiva integral i de les persones cuidadores de la infància. La seva participació a més garanteix l'interès del projecte al llarg del temps.

Per part del veïnat, la participació ha estat minsa, no hem arribat al veïnat en general però les persones participants eren directores dels serveis i, des de fa molt, coneixedores del teixit social del barri i de l'alumnat que assisteix habitualment als equipaments. Han fet aportacions particulars i estan interessades a col·laborar amb el projecte del Camí Escolar.

Viuen en un radi de 500 m a prop dels Centres Educatius?

El 72,4% de l'alumnat viu a una distància de 500 metres de l'escola pel que el projecte de camins escolars millorarà totalment el recorregut d'aquesta part de l'alumnat i de les seves famílies i parcialment (no abasta el recorregut sencer de casa a l'escola) de la resta d'alumnat i famílies.

Viuen en un radi de 500 m. de l'Escola (Alumnat)					
	PC	RLL	GG	total	%
Si	49	101	84	234	72,4%
No	39	16	32	87	26,9%
Doble habitatge		2		2	0,6%

De l'alumnat que ve acompanyat sempre o a vegades, el 43,73% ve acompanyat sempre o ocasionalment per la seva mare, i en un percentatge bastant inferior de 26,53% pel pare. A part dels progenitors són germana (6,12%), germà (4,96%), germans (3,50%), àvia (4,66%), avi (4,37%) i avis (1,75%), els principals responsables de portar i recollir a l'alumnat. Com pot veure's en aquestes dades, aquesta tasca recau principalment sobre les dones de la família, mares, germana, àvia, tia, cosina i fins i tot dones fora de la família, veïna, una dona. En aquest sentit, el projecte de camins escolars fomenta l'autonomia tant de nenes i nenes com de les persones cuidadores, que com es desprèn d'aquestes dades, són majoritàriament dones, i és una acció que promou la coresponsabilitat.

Quin mitjà de transport s'utilitza habitualment?

Ús dels mitjans de mobilitat (Alumnat)

	PC	RLL	GG	total	%
Caminant	68	96	82	246	75,69%
Privat	10	6	16	32	9,85%
Públic	4	2	5	11	3,38%
Altres	1	1		2	0,62%
Combinat	1	2	2	5	1,54
NC	4	14	11	29	8,92%
Total	88	121	116	325	100%

El principal mitjà per a venir a l'escola és caminant amb un percentatge del 75,69% seguit molt des de lluny per l'alumnat que ve en vehicle privat 9,85% o en transport públic 3,38%.

El repartiment del percentatge de desplaçaments caminant, en vehicle privat o en transport públic en molt similar en les tres escoles

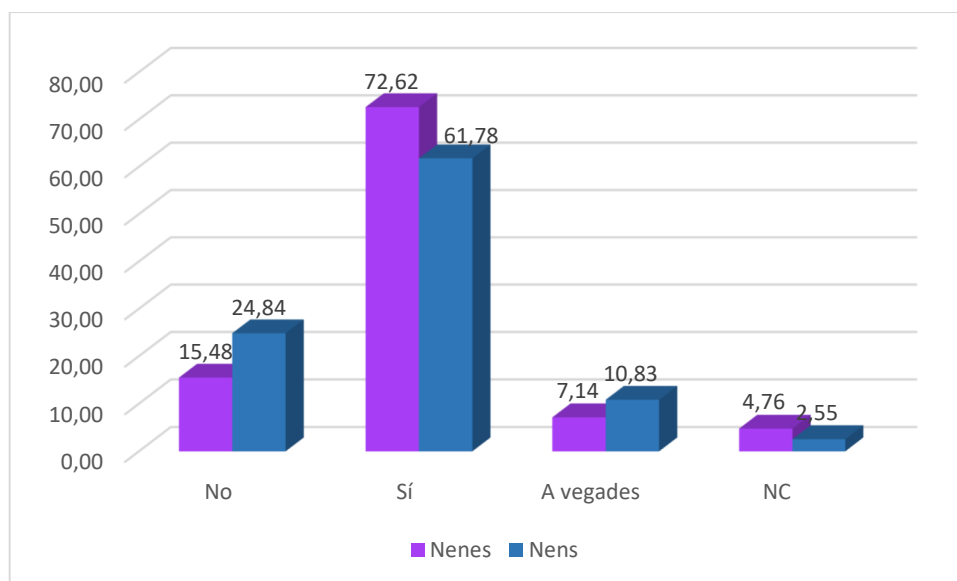
Va a l'escola sol/a o amb qui habitualment?

Acostumen anar amb companyia a l'escola (Alumnat)					
	PC	RLL	GG	total	%
Si	46	83	90	219	67,38%
No	21	25	19	65	20,0%
A vegades	9	13	7	29	8,92%
NC	12			12	3,69%

Acostumen anar amb companyia a l'escola			
	Pepa Colomer	Ramon Llull	Galileo Galilei
No	23,86	20,66	16,38
Sí	52,27	68,60	77,59
A vegades	10,23	10,74	6,03
NC	13,64	0,00	0,00

La majoria de l'alumnat va acompanyat a l'escola, un 67,38% va sempre i un 8,92% a vegades. Entre les tres escoles l'alumnat del Galileu Galilei és el que va més acompanyat amb 77,59% i el de la Pepa Colomer el que menys amb un 52,27%.

Els instituts del barri també estan a prop de les escoles i els nens i nenes de 5è i 6è i les famílies saben que quan comenci l'institut el camí es farà de manera solitària. Per tant, un projecte com aquest del Camí Escolar és necessari per treballar l'autonomia i millorar la percepció d'(in)seguretat. Sense oblidar que al final de l'escola primària, el projecte col·labora amb la corresponsabilitat de les tasques de cura, promou la mobilitat sostenible i millora els hàbits saludables

El percentatge de nenes que van a escola acompanyades (72,62%) és bastant superior que el percentatge de nens (61,78%), per la qual cosa segurament la percepció d'inseguretat pròpia, o per part de les famílies pel fet de ser nenes, és un factor determinant a l'hora d'anar acompanyades. En aquest sentit, tenir un camí escolar segur fomenta la percepció de seguretat de les nenes i que creixin sense por a l'espai públic i sentint-se autònomes.

Quina qualitat o situació del recorregut habitual NO t'agrada?

Nenes

Nens

Quina qualitat o situació del recorregut habitual t'agrada?

Nenes

Nens

Dibuixa què necessitaríem transformar per a millorar el camí a l'escola?

El resultat s'ha recollit en un llibret format A5, per exposar en la Presentació de Resultats del 17 de gener de 2019, amb les aportacions de les tres escoles i organitzats de la següent manera:

Qualitats desfavorables, relacionar-se:

- amb aspectes de la mobilitat
- amb el medi ambient
- amb elements i qualitats dels Espais Públics i Equipaments
- amb altres persones
- i fer propostes

Qualitats favorables, relacionar-se

- amb altres persones
- amb elements i qualitats dels Espais Públics i Equipaments
- amb el medi ambient
- amb aspectes de la mobilitat
- i fer propostes

Portada del Llibret A5 on estan recollides les aportacions de les 3 Escoles.

Resultat preliminar · diagnòstic dels aspectes relacionals

En general **es perceben com a espais insegurs** els espais pels quals transita poca gent, i espais on hi ha gent desconeguda, com per exemple bars, o en els quals se sent que la gent et pot mirar malament o hi ha altres menors que molesten o insulten. Passar per carrers on hi ha gent fumant, bevent o drogodependents també es considera una cosa negativa.

Es té mala percepció d'espais que es vinculen amb un record o un fet negatiu i també d'espais que es considera que estan allunyats. També es valora malament els espais on no poden trobar-se amb amics o en els quals no poden jugar a la pilota.

Es percep negativament el barri de Sant Cosme, és una percepció que ve de l'estigma, ja que la majoria mai van per allà, però existeix una construcció social negativa del barri vinculat amb certa xenofòbia cap a la població gitana.

Entre **els aspectes positius** destaquen els vinculats amb el que és conegut, com trobar-se amb el professorat, la família o amistats o passar o estar a casa.

S'identifiquen positivament espais lúdics com la fira, la platja, els gronxadors o la piscina i també passar per carrers per on poden comprar o berenar

Activitat 5: Tallers amb les FAMÍLIES (3 Tallers)

L'activitat va estar dirigida al Nivell de 2 de Participació: les famílies i els equips educatius de les 3 escoles primàries (Pepa Colomer, Ramon Llull i Galileo Galilei).

L'objectiu del taller va ser completar la diagnosi iniciada amb l'alumnat i fer propostes per a millorar l'autonomia i la percepció d'(in)seguretat, en relació a la proposta d'un camí escolar des de la perspectiva de la seva vida quotidiana al barri. Primer es va proposar un exercici per identificar altres equipaments i serveis utilitzats per l'alumnat i els itineraris que podrien ajudar a definir la xarxa del Camí Escolar, així com les característiques favorables i desfavorables que acompanyen aquests itineraris. Després es va proposar ubicar col·lectivament el comerç i les entitats que podrien ser amigues del Camí Escolar i els possibles Punts de Trobada i llocs de Peto i Adéu.

Comerç Amic: els comerços i serveis a peu de carrer són veritables aliats perquè la seva presència dóna seguretat, la seva ubicació construeix xarxes de carrers actives a diverses hores del dia i recolzen les relacions socials a l'interior d'una comunitat.

Punts de Trobada: lloc ubicat en la ruta escolar, on pots trobar-te amb amics i amigues per a continuar plegats fins a l'escola. És un lloc senyalitzat, un lloc que ens cuida i que cuidem i un lloc proper a serveis coneguts o a comerç amic del camí escolar.

Peto i Adéu: lloc proper a l'escola i que es considera segur on poder baixar del cotxe o autobús per a continuar a peu fins a l'escola. És un lloc senyalitzat i per evitar embussos a les escoles. És un lloc per millorar la seguretat dels que vénen a peu.

Dades generals del taller:

- **Tipus de convocatòria:** la difusió del procés a les famílies es va fer des de la direcció de cada escola i a través de la comissió de seguiment.
- **Data i horari:** es van fer els dies 16, 17 i 18 d'octubre de 2018 a les 15 h.
- **Lloc:** en aules respectives a cada escola.
- **Quantitat de participants:** 10 dones i 1 home. En relació a l'Alumnat que va participar en les activitats el total de Famílies només va representar el 12% però és interessant anotar que la majoria de Famílies venien de les classes del parvulari. Això amplia l'interès més enllà de sisè i cinquè i sobretot dóna expectatives en el temps al desenvolupament del projecte.

Quantitat de participants			
	dones	homes	total
Nivell 1 Alumnat	168	157	325
Nivell 2 Famílies i Escola	31	7	38
Nivell 3 Comunitat veïna	3	2	5
			368

Les participació de dones adultes en el procés ha estat bastant superior que la participació d'Homes, especialment entre les famílies. Això pot interpretar-se com una major disponibilitat horària per a la participació en el procés, però també com una major implicació en els temes relatives al comunitari.

- **Dinàmiques utilitzades:** a través de diàlegs es van utilitzar plànols per ubicar i relatories per recollir les aportacions. Els resultats de les dinàmiques van servir per completar la diagnosi i començar a descriure els criteris propositius d'aquest informe. Es presenten en format llistat.

Amb el treball de diagnosi fet amb les famílies, es va descriure aspectes més amplis de la quotidianitat al barri, per exemple, com es viuen els itineraris a l'horari de les activitats extraescolars, quins equipaments formen part d'aquestes activitats i quina valoració hi ha de les característiques que actualment acompanyen aquests recorreguts i que determinen la percepció de seguretat per donar autonomia a l'alumnat.

Les aportacions van coincidir en molts aspectes amb els diàlegs realitzats amb l'alumnat i es va poder ubicar-les en relació a llocs concrets. De la mateixa manera, el llistat dels comerços que podrien convidar a formar part del projecte es va ampliar i ubicar i el que es molt important, des de les famílies van sortir nom de persones i negocis on treballen familiars de l'alumnat que donaven confiança i sentiment de pertinença a la comunitat amplia del barri.

En aquest sentit, en les famílies i les persones del veïnat ampliat, han quedat enunciades idees com la del "Bus a peu" com una activitat que es pot engegar des de les AMPES per acompanyar la posada en marxa d'un projecte com aquest del Camí Escolar. Les activitats van permetre ubicar Punts de Trobada que poden donar pautes per la definició dels itineraris i, en canvi, la descripció de l'acció "Peto i Adéu" no es va veure amb possibilitats de posar en marxa. Majoritàriament les famílies no veien factible reservar places d'aparcament al voltant de les escoles i creien que seria difícil de gestionar el bon funcionament.

A continuació presentem un petit recull fotogràfic dels 3 tallers fets amb les famílies de les 3 escoles:

Taller a l'Escola RAMON LLULL

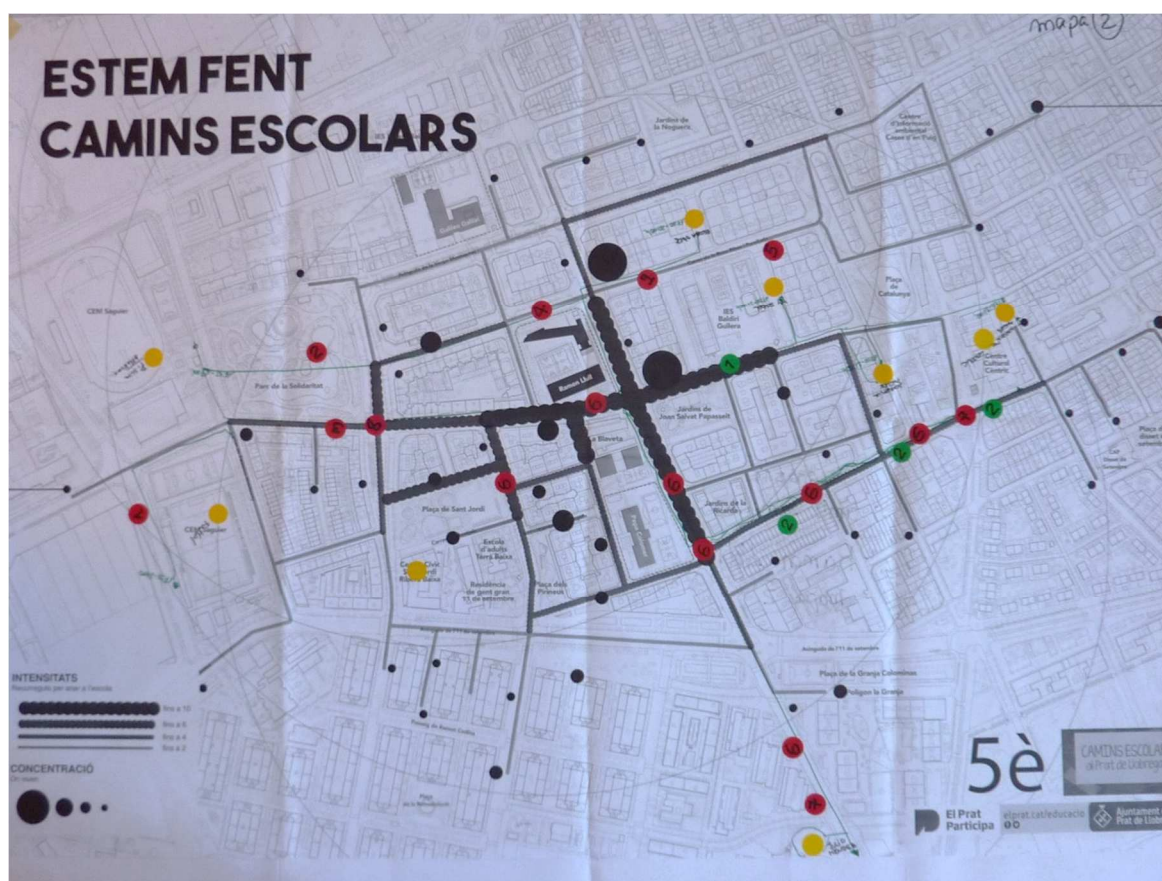

Foto del taller amb Famílies a l'Escola Ramon Llull i exemple d'aportacions en plànol

Taller a l'Escola GALILEO GALILEI

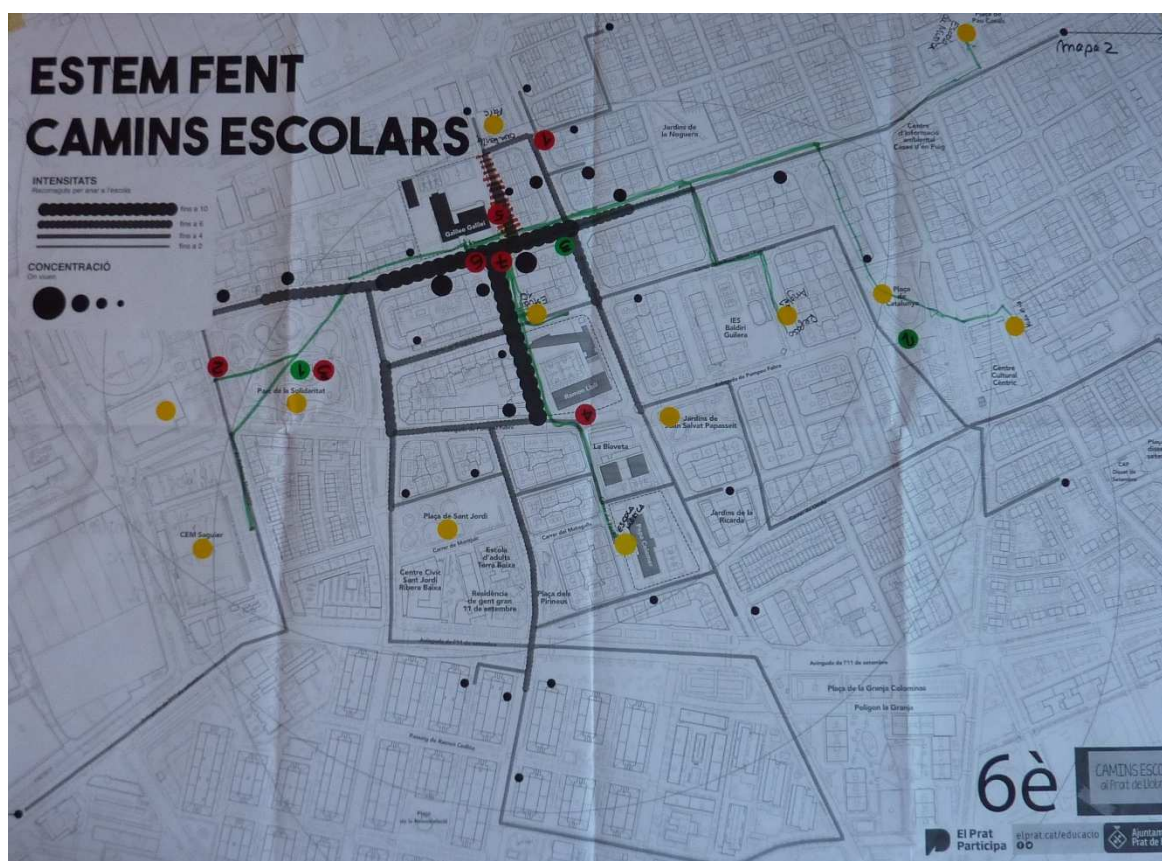

Foto del taller amb Famílies a l'Escola Galileo Galilei i exemple d'aportacions en plànol

Activitat 6: Taller amb la Comunitat Veïna del Camí (1 Taller)

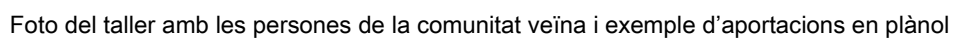
L'activitat va estar dirigida al Nivell de 3 de Participació: la comunitat veïna del Camí Escolar i en aquest cas, es va voler implicar a les persones directores d'equipaments i serveis relacionats amb les activitats que fa l'Alumnat a l'entorn del barri.

L'objectiu del taller va ser completar el treball de diagnosi fet amb les famílies i l'alumnat des de la perspectiva de les seves activitats al barri. El diàleg va completar característiques favorables i desfavorables sobretot en els itineraris que fa l'Alumnat per anar als extraescolars i lligats a la vida de les entitats i serveis en la comunitat. Una altra part de la finalitat del taller va ser establir ponts perquè aquestes entitats i serveis siguin "amigables" i donin suport al projecte del Camí Escolar. És a dir, aconseguir aliances per ubicar punts d'acompanyament o d'informació i de vigilància informal als itineraris del Camí Escolar.

- **Tipus de convocatòria:** per la difusió es van utilitzar diversos canals, el repartiment de full en mà i la col·locació de cartells en llocs claus. I per altra part, la convocatòria directa a les famílies de la Blaveta des del Departament d'Educació i a les entitats des del Programa de Participació Ciutadana de la Secció de Ciutadania de l'Ajuntament del Prat de Llobregat.
- **Data i horari:** es va fer el dia 19 d'octubre de 2018 a les 15 h.
- **Lloc:** en una aula externa a les 3 Escoles, l'Escola Bressol la Blaveta.
- **Quantitat de participants:** 3 dones i 2 homes. Van participar persones lligades a la direcció dels següents serveis: Escola d'Arts en Viu, Centre Cívic Sant Jordi-Ribera Baixa, Escola Bressol la Blaveta, Escola de Ball Estudi 10.

Quantitat de participants			
	dones	homes	total
Nivell 1 Alumnat	168	157	325
Nivell 2 Famílies i Escola	31	7	38
Nivell 3 Comunitat veïna	3	2	5
			368

- **Dinàmiques utilitzades:** a través del diàleg es van utilitzar plànols per ubicar i relatories per recollir les aportacions. El resultat del taller va servir per completar la diagnosi i començar a descriure els criteris propositius d'aquest informe. Es presenta en format llistat.

DIAGNÒSTIC: resultat preliminar per a promoure el treball propositiu

ENTORN COMUNITARI

DIAGNOSI PARTICIPADA

Participants: 3 dones i 2 homes

grup 1: Escoles d'arts, Centre Cívic St. Jordi, Escola Bressol la Blaveta, Escola de Ball, Escola de Música.
característiques actualment DESFAVORABLES

- El C. Montjuïc és fosc, en el pas al Centre Cívic Sant Jordi Riber Baixa poden amagar-se i hi ha vandalisme. Hi ha manca d'il·luminació. El Centre Cívic està d'esquenes a la plaça. No hi ha comerç.
- Hi ha la percepció que el Centre Cívic Sant Jordi està molt lluny.
- Al Parc de la Solidaritat hi ha manca d'il·luminació i d'activitat comercial al voltant del parc.
- Al C. Bruguers la vorera de l'escola Ramon Llull és estreta i està bruta.
- A l'escola de Ball, al carrer Bruguers van en cotxe perquè el carrer ho facilita.
- Carrer Ramon Llull, per anar a l'escola d'arts alguns van en cotxe i fan rebombori perquè aparquen en segona fila o en càrrega i descàrrega.
- Creuament de Remolar amb Vicente Ferrer no hi ha visibilitat perquè hi ha cotxes i a més es a prop del polígon i els cotxes van més ràpid.
- Noves modalitats de desplaçament en patinets elèctrics per la carretera.

característiques actualment FAVORABLES

- L'Avinguda Montserrat és el carrer més segur del Prat.
- Els Carrils bici o els carrers amb límit de velocitat.

Escola PEPA COLOMER

DIAGNOSI PARTICIPADA amb FAMÍLIES

Participants: 10 dones i 1 home

grup 1

característiques actualment DESFAVORABLES

- Rotonda c. Remolar amb Av. Onze de Setembre. Està en obres i falta pas de vianants i policia per creuar.
- A les rotondes amb c Pompeu Fabra i Lleida falta un urbano als horaris d'entrada i sortida del cole. Hi ha molta aglomeració, molt trànsit i no controlen la velocitat. Els cotxes s'aturen per deixar l'alumnat.
- S'acostuma saltar el separador central del c. Remolar i això es perillós.
- Al c. Montjuïc s'ha ubicat una sortida de pàrquing privat que té poca visibilitat i és perillosa.
- A la plaça Catalunya el paviment no està diferenciat i la canalla no veu on passen els cotxes i on no.
- Al c. Pompeu Fabra els cotxes passen a molta velocitat i no hi ha bona visibilitat.
- Al c. Pompeu Fabra no hi ha carril bici i les bicis van per la vorera.
- Hi ha manca de llenguatge ampliat -pictogrames- a tot El Prat.
- El c. Lleida es molt utilitzat però no hi ha bancs, hi ha persones que han de canviar l'itinerari per a descansar.
- A molts llocs els guals estan en mal estat per als vianants. Per ex.: c. Lleida davant de pl. Catalunya, c. Tibidabo davant l'escola, c. Dolores Ibarruri tocant al c. de Bruguers.
- Al c. Lleida passen els cotxes a molta velocitat.
- Al c. Lleida amb el c. Ribes de Freser s'han de millorar els passos de vianants.

grup 1

característiques actualment FAVORABLES

- Està ben feta l'entrada de vehicles al pàrquing: àmplia, a nivell i sortida transparent.
- A l'entorn de la pl. Catalunya i el c. Lleida hi ha bona accessibilitat i això millora els desplaçaments al cole.

Escola RAMON LLULL

DIAGNOSI PARTICIPADA amb FAMÍLIES

Participants: 12 dones i 4 homes

grup 1

característiques actualment DESFAVORABLES

- Per creuar l'avinguda Onze de setembre no hi ha pas de vianants i la gent creua pel mig de la carretera. És molt perillós.
- Els infants que fan futbol entren al CEM pel c. del Roure tot i que hi ha portes al c. Federica Montseny. És un carrer molt solitari.
- Troben el c. Pompeu Fabra i el c. Remolar com autopistes, sobre tot el c. Pompeu Fabra que és un carrer d'entrada i els cotxes van molt ràpid. No hi ha rotondes i no paren als passos de vianants.
- A l'entrada i sortida del cole, la rotonda del c. Remolar i c. Pompeu Fabra es converteix en un pàrquing. S'obstaculiza el pas, es formen cues i no hi ha visibilitat pels infants.
- Encreuament perillós al c. de la Serra del Cadí i el c. Pompeu Fabra.
- L'entrada de l'escola Pepa Colomer està al c. Remolars i les persones que vénen a l'escola Ramon Llull han de creuar per evitar l'aglomeració.
- La vorera de l'escola Ramon Llull al c. Bruguers és estreta, hi ha elements que envaeixen la vorera i sempre trobes caques de gos.
- Els fanals al c. Pompeu Fabra només donen llum al carrer i les voreres queden fosques.
- Els contenidors de reciclatge estan a la mateixa vorera de l'entrada a l'escola.
- El doble sentit i les incorporacions des de diferents llocs del c. Pompeu Fabra dificulten la circulació, sobretot a l'entrada i sortida de l'escola. Als encreuaments no hi ha visibilitat.
- Els bancs que hi ha al c. Remolar necessiten ombra a l'estiu.
- L'entrada i sortida de l'escola al c. Pompeu Fabra no té protecció. És perillosa, l'alumnat surt directament al carrer.

grup 1

característiques actualment FAVORABLES

- Els bancs per a descansar o esperar al c. Remolar

grup 2

característiques actualment DESFAVORABLES

- Els infants que fan futbol entren al CEM pel c. del Roure tot i que hi ha portes al c. Federica Montseny. És un carrer molt solitari.
- Troben que al parc de la Solidaritat hi ha poca llum i molts racons.
- Hi ha molt poca llum al c. Pompeu Fabra quan passa pel costat del parc de la Solidaritat.
- La vorera del c. Bruguers quan passa per l'escola és molt estreta i té molta brutícia.
- L'encreuament del c. Rector Farrés i Poch i el c. Rosa Ribes és perillós, té molt poca visibilitat.
- Els carrers on s'identifica excés de velocitat al voltant de l'escola, són: Pompeu Fabra, Remolars, Lleida i el c. de la Serra del Cadí
- Pas de vianants perillós a l'encreuament del c. del Riu Guadalquivir i el c. Remolar per falta de visibilitat en la parada de l'autobús on els cotxes volen fer avançaments.
- No es pot creuar fàcilment a l'encreuament del c. Pompeu Fabra i c. de Dolors Ibarrurri perquè els cotxes van a molta velocitat, hi ha moltes direccions i la prioritat la tenen els cotxes.
- Hi ha molta brutícia al c. de Rosa Ribes i Parellada i al c. Bruguers, degut sobre tot a l'incivisme de la gent. Això sobre tot a la vorera de l'escola i de l'instituit

grup 2

característiques actualment FAVORABLES

- El C. Pompeu Fabra té molta vitalitat i ben enllumenat des de c. Remolar fins a pl. Catalunya.
- Hi ha molts passos per a vianants al c. Lleida

Escola GALILEO GALILEI

DIAGNOSI PARTICIPADA amb FAMÍLIES

Participants: 9 dones i 2 homes

grup 1

característiques actualment DESFAVORABLES

- Al c. Federica Montseny els cotxes passen a molta velocitat i en els dos sentits. Es l'entrada al CEM.
- En horari d'entrada i sortida l'aglomeració de persones i els cotxes aturats s'estenen fins a la rotonda amb c. Remolar i el pas de vianants es perillós per falta de visibilitat.
- A l'avinguda Onze de Setembre hi ha un pas informal al c. Riu Ebre perquè es més curt, recte i hi ha bona visibilitat.
- A l'encreuament entre c. Remolar i c. Bruguier no hi ha rotonda i els cotxes no respecten el pas de vianants.
- El pas a la rotonda del c. Remolar i av. Onze de Setembre es perillós perquè amb el semàfor en ambar els cotxes no s'aturen i el pas és molt llarg per creuar.
- No hi ha bona visibilitat al pas de vianants c. Pompeu Fabra davant de l'entrada a l'escola Ramon Llull.
- Davant l'escola hi ha aglomeració de gent i mala visibilitat pels cotxes i les persones.
- Davant l'escola els contenidors també tapen la visibilitat.
- El c. Aneto té una vorera molt estreta i és l'entrada al cole. Les famílies tenen poc espai per esperar. Hi ha cotxes aparcats en els dos costats i mala visibilitat.
- Al parc de la Solidaritat hi ha mala il·luminació perquè els arbres tapen els fanals.
- La porta principal de l'escola es podria utilitzar per reduir l'aglomeració en l'entrada del c. Aneto.

grup 2

característiques actualment DESFAVORABLES

- Creuar el c. Remolar a l'altura del c. de l'Urgell es perillós perquè els cotxes passen a molta velocitat i en els dos sentits.
- No hi ha bona visibilitat al pas de vianants del c. Federica Montseny. Els cotxes passen a molta velocitat i els cotxes en doble fila tapen la visibilitat.
- Hi ha poca llum al parc de la Solidaritat.
- Hi ha molts mosquits al parc de la Solidaritat.
- Al c. Pompeu Fabra hi ha molt trànsit i poca visibilitat pels cotxes aparcats.
- L'entrada a l'escola està malament. Es fa molta aglomeració de gent i els cotxes en doble fila, les persones i els contenidors tapen la visibilitat. Es PROPOSA tallar l'av. Verge de Monserrat a l'entrada i sortida de l'escola des de la rotonda fins al c. de Dolores Ibarruri.
- PROPOSEN canviar de lloc els contenidors perquè estan al costat del parvulari i en la zona d'espera de les famílies. Fan mala olor i generen mosquits.
- 6. Al llarg de l'av. Verge de Monserrat i davant l'escola els cotxes aparcats redueixen la visibilitat.
- Estudiar com coordinar els horaris de carrega i descarrega a l'entorn de l'entrada a l'escola. Els petits camions redueixen la visibilitat.

grup 2

característiques actualment FAVORABLES

- El parc de la Solidaritat és agradable i ampli.
- A la pl. Catalunya hi ha bona visibilitat i està bé l'espai per a vianants.
- Es valora molt el treball que fan els guardies a les rotondes perquè donen seguretat.

COMERÇ AMIC · Valoració i priorització ALUMNAT

	Escola i votació	DIAGNOSI. Nom del comerç i valoració segon sexe.	classe	Escola i ordre	PROPOSITIVA. Nom i 3/4 més valorats per classe
Vols que siguin Amics del Camí Escolar? Llocs coneguts	PC			PC	
	4	Ramon Llull	5è	9	Cèntric
	2	Blaveta (x2)		5	CEM Sanyier
	2	Baldiri (x3)		4	Ramon Llull
	2	Galileo Galilei			
	5	CEM Sanyier			
	1	Biblioteca	6è	10	Tenda Kawaii
	9	Cèntric (x2)		9	Tenda animals
	0	Escola Jaume Balmes		6	Supermercat Mercadona
	0	La tertúlia		4	Supermercat Consum
	10	Tenda Kawaii			
	9	Tenda animals			
	2	Restaurant			
	1	Tenda "paquistanesa"			
	6	Supermercat Mercadona (x4)			
	1	Supermercat Condis			
	4	Supermercat Consum			
Vols que siguin Amics del Camí Escolar? Llocs coneguts	RLL			RLL	
	20	CEM Sagnier (x3)(x3)	5è	35	Centre Cívic Cèntric
	14	Centre Cívic		21	Ramon Llull
	21	Cèntric (x2)		20	CEM Sagnier
	5	Pepa Colomer		5	Pepa Colomer
	0	Blaveta (x3)			
	3	Galileo Galilei	6è	14	Forn de pa
	21	Ramon Llull (x3)		7	Botigues
	0	Peixeteria		3	Fruiteria
	3	Fruiteria			
	14	Forn de pa			
Vols que siguin Amics del Camí Escolar? Llocs coneguts	GG			GG	
	0	CEM Sanyier (x4)	5è	14	Camp de futbol Sagnier
	14	Camp de futbol Sagnier (x4)		9	Galileo Galilei, escola
	5	CC Cèntric (x2)		5	CC Cèntric
	9	Galileo Galilei, escola (x2)(x3)			
	2	Teatre Modern			
	8	Farmàcia (x2)	6è	42	Juguetos
	3	Llibreria		8	Farmàcia
	42	Juguetos		8	Consum
	8	Consum		7	Clarel
	7	Clarel			
	0	El veterinari			
	1	Comissaria			
	0	Escola d'adults Terra Baixa			
	3	La Caixa			
	3	Restaurant			
	3	Perruqueria			
	2	Blaveta			

Nenes VERMELL · Nens NEGRE

L'alumnat de cinquè ha expressat la preferència en relació a les activitats extraescolars i l'alumnat de sisè ja comença a nomenar les activitats que comporten més autonomia.

6. FASE 2 TREBALLS PROPOSITIUS

Activitat 7: Tallers propositoris amb l'ALUMNAT en relació a la diagnosi realitzada en tota la fase de diagnosi (6 Tallers)

L'activitat va estar dirigida al Nivell 1 de Participació: alumnat de 5è i 6è de les 3 escoles primàries (Pepa Colomer, Ramon Llull i Galileo Galilei).

L'objectiu del taller va ser descriure i argumentar Criteris Propositius per ajudar a desenvolupar el projecte del Camí Escolar. El punt de partida va ser la diagnosi feta entre l'Alumnat, les Famílies i les persones participants en el taller Comunitari. La diagnosi va plantejar problemàtiques concretes com ara la velocitat dels cotxes, els passos de vianants, l'acumulació de persones a l'entrada de les escoles, etc., i altres temes que s'haurien d'atendre per millorar l'entorn com la brutícia, els passos informals, les persones que condueixen mirant el mòbil, etc.

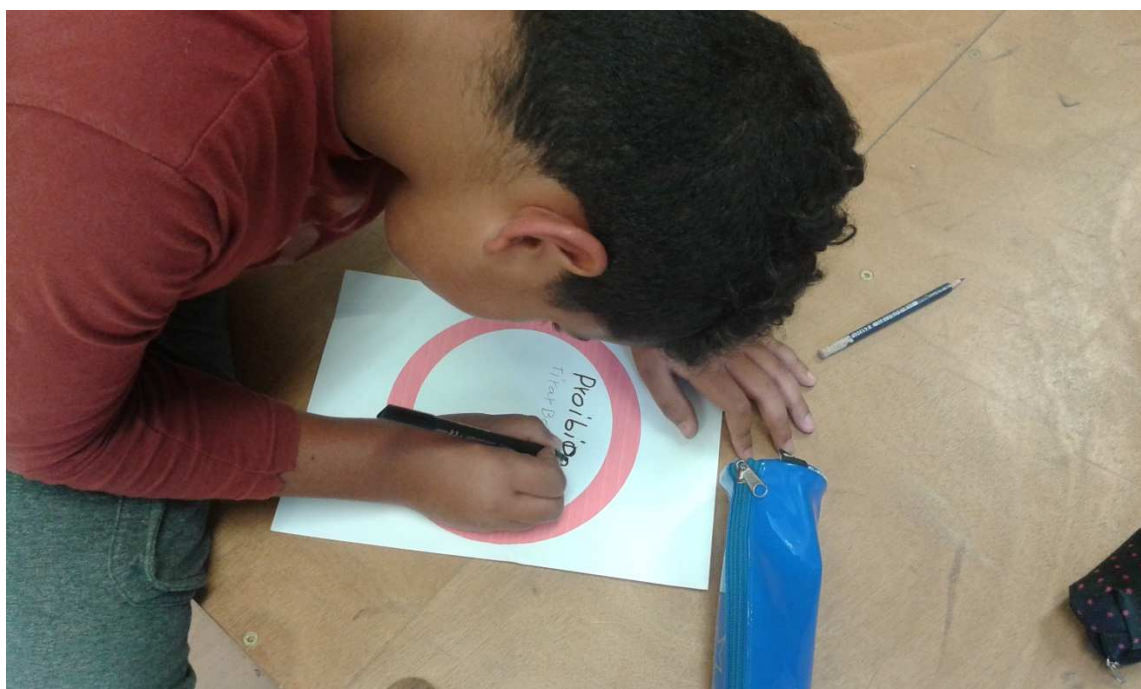
El taller va servir per a dibuixar propostes relacionades amb el que es pot prohibir o amb el que és perillós pel bon funcionament del Camí Escolar, i també les qüestions que es podrien informar o senyalitzar com a necessàries per millorar l'experiència del Camí Escolar. Aquest resultat està recollit en un Llibre A4 i està organitzat en les 4 pautes treballades i pot servir per inspirar la imatge gràfica del Camí Escolar. També vol aportar un relat de propostes concretes sobre la mobilitat, els espais públics i les qualitats de l'entorn.

Dades generals del taller:

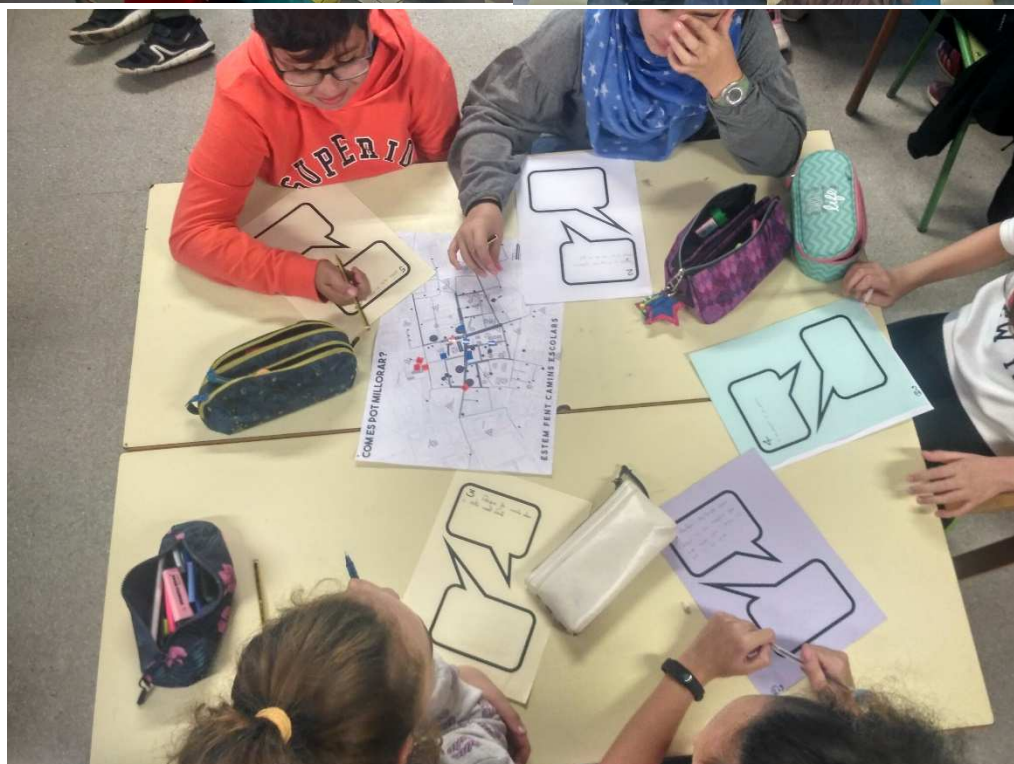
- **Tipus de convocatòria:** la convocatòria es va fer des de la direcció de cada escola.
- **Data i horari:** es van fer els dies 26 i 29 d'octubre i 5 de novembre de 2018 al matí.
- **Lloc:** en les aules corresponents a cada grup convocat i en cada escola.
- **Quantitat de participants:** tot l'Alumnat que havia participat en la diagnosi.
- **Dinàmiques utilitzades:** es va treballar en grups petits la redacció de propostes i de manera individual les aportacions dibuixades.

A continuació presentem un petit recull fotogràfic dels tallers fets amb l'alumnat:

Fotografies del taller en l'Escola Pepa Colomer

Fotografies del taller en l'Escola Ramon Llull

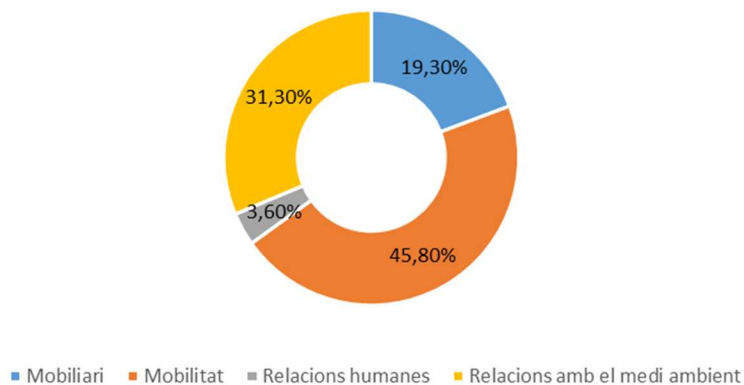
Fotografies del taller en l'Escola Galileo Galilei

PROPOSTES fetes per l'Alumnat

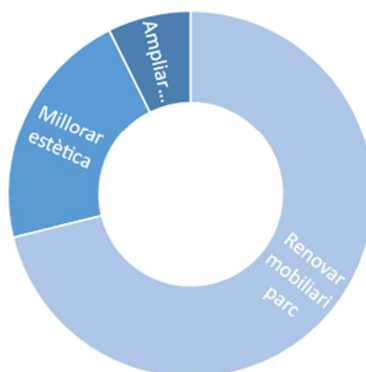
Aportacions de l'Escola PEPA COLOMER

Temes on l'Alumnat ha fet propostes

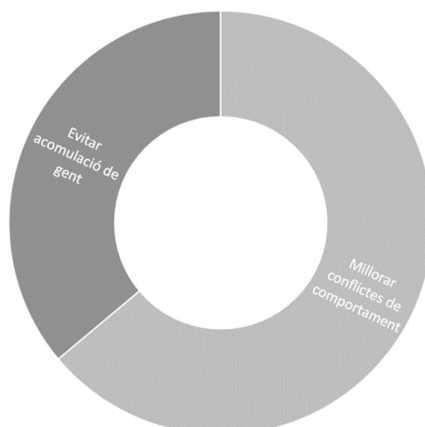
Què fer amb el **Mobiliari**?

■ Ampliar o crear nous parcs ■ Millorar estètica ■ Renovar mobiliari parc

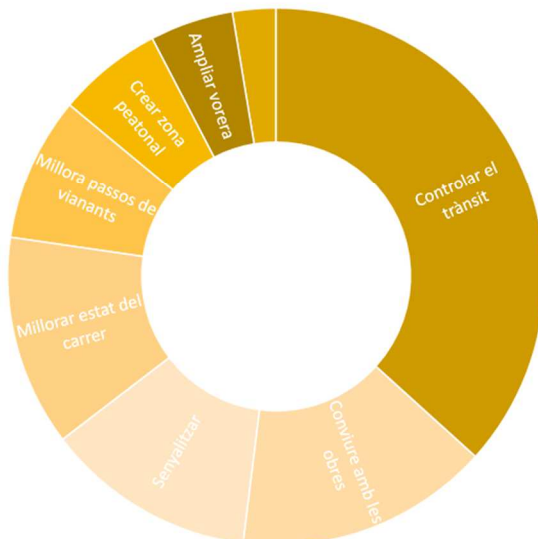
Què millorar de les **Relacions Humanes**?

■ Evitar acumulació de gent ■ Millorar conflictes de comportament

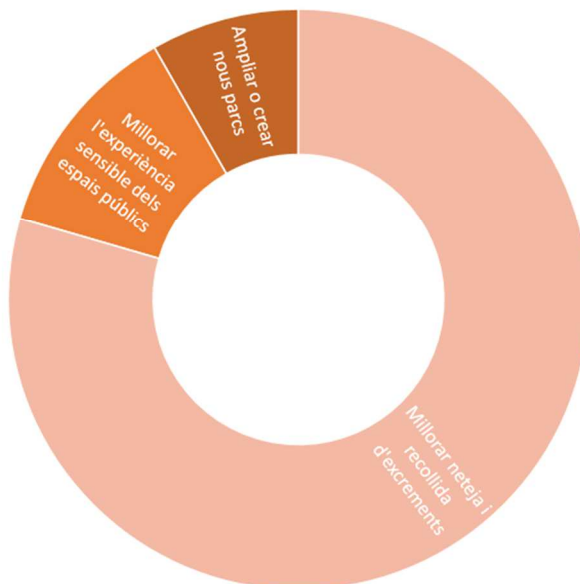
Què millorar de la **Mobilitat**?

- Ampliar vorera
- Controlar el trànsit
- Crear rotondes
- Crear zona peatonal
- Millora passos de vianants
- Millorar estat del carrer
- Conviure amb les obres
- Senyalitzar

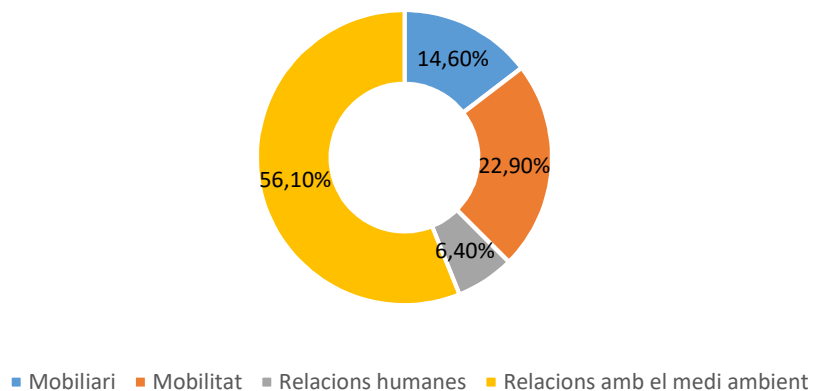
Què millorar de les **Relacions amb el Medi Ambient**?

- Ampliar o crear nous parcs
- Millorar l'experiència sensible dels espais públics
- Millorar neteja i recollida d'excrements

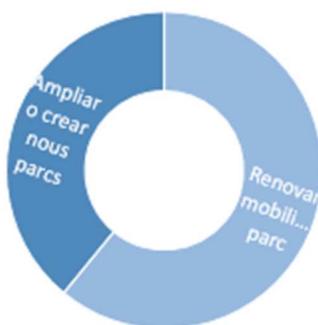
Aportacions de l'Escola RAMON LLULL

Temes on l'Alumnat ha fet propostes

Què fer amb el **Mobiliari**?

■ Ampliar o crear nous parcs ■ Renovar mobiliari parc

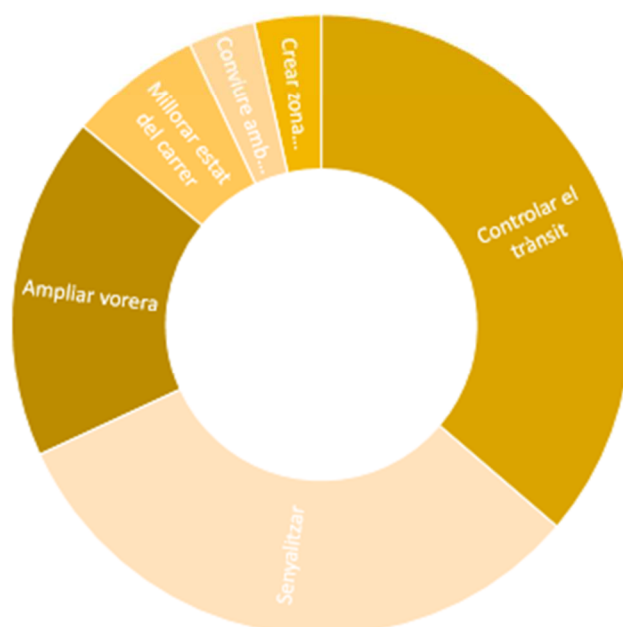
Què millorar de les **Relacions Humanes**?

■ Evitar acumulació de gent ■ Millorar conflictes comportament
■ Millorar espai solitari ■ Estigmatització Sant Cosme

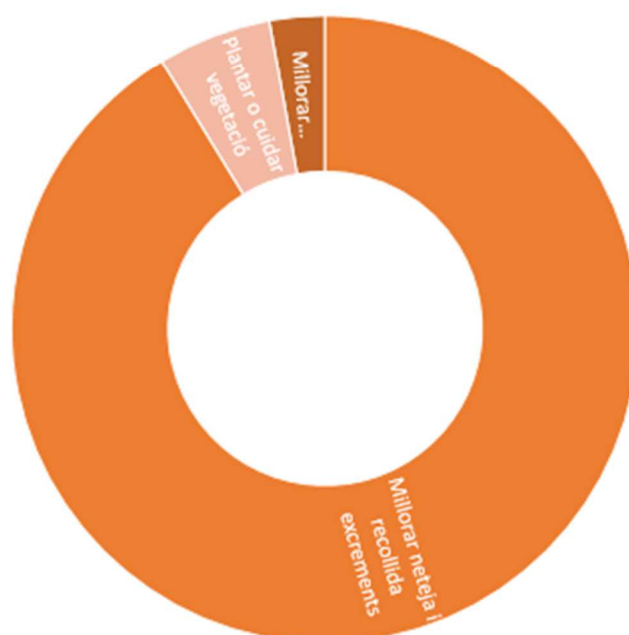
Què millorar de la **Mobilitat**?

- Ampliar vorera
- Controlar el trànsit
- Crear zona aparcament
- Millorar estat del carrer
- Conviure amb les obres
- Senyalitzar

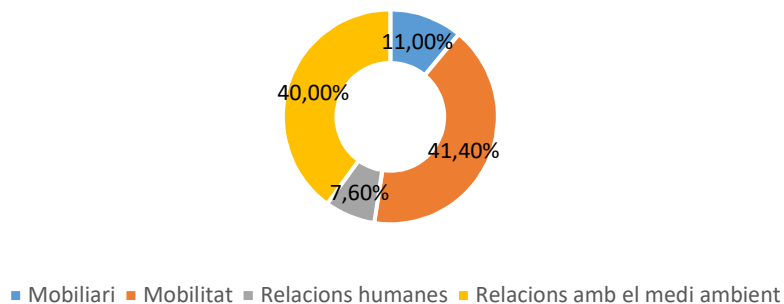
Què millorar de les **Relacions amb el Medi Ambient**?

- Millorar l'experiència sensible dels espais públics
- Millorar neteja i recollida excrements
- Plantar o cuidar vegetació

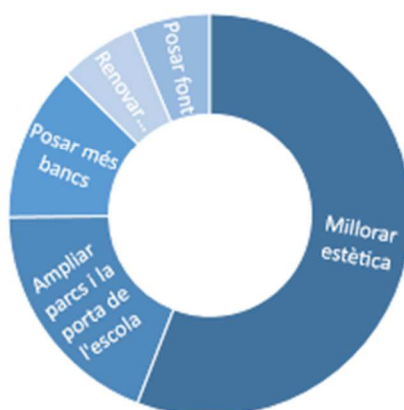
Aportacions de l'Escola GALILEO GALILEI

Temes on l'Alumnat ha fet propostes

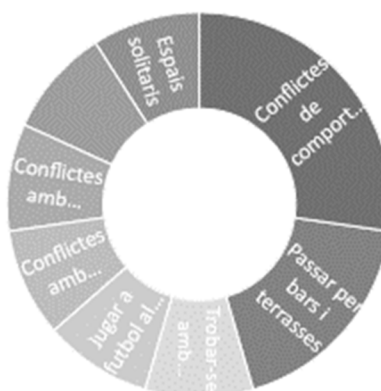
Què fer amb el Mobiliari?

■ Millorar estètica ■ Ampliar parcs i la porta de l'escola ■ Posar més bancs ■ Posar font ■ Renovar parc

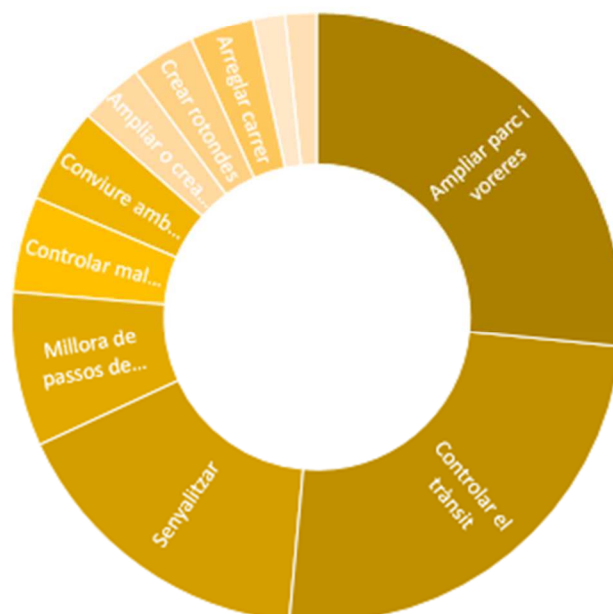
Què millorar de les Relacions Humanes?

■ Conflictes de comportament ■ Passar per bars i terrasses ■ Espais solitaris
 ■ Acumulació de gent ■ Conflictes amb gossos ■ Conflictes amb altres infants
 ■ Jugar a futbol al carrer ■ Trobar-se amb desconeguts

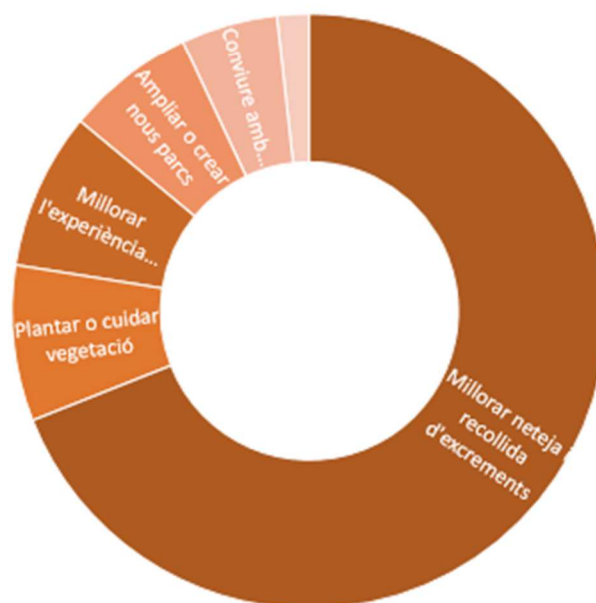
Què millorar de la **Mobilitat**?

- Ampliar parc i voreres
- Controlar el trànsit
- Senyalitzar
- Millora de passos de vianants
- Conviure amb les obres
- Controlar mal aparcament
- Arreglar carrer
- Crear rotondes
- Ampliar o crear nous parcs
- Crear zona aparcament
- Regular ús mòbils

Què millorar de les **Relacions amb el Medi Ambient**?

- Millorar neteja i recollida d'excrements
- Millorar l'experiència sensible dels espais públics
- Plantar o cuidar vegetació
- Ampliar o crear nous parcs
- Conviure amb les obres
- Traslladar els parcs

Les aportacions de l'Alumnat es poden sintetitzar en els **4 llibrets A4 preparats per la Presentació de Resultats** i que classifiquen i presenten les temàtiques més exposades: aspectes relacionats amb la mobilitat, elements del mobiliari urbà, aspectes relacionats amb el medi ambient i sobre aspectes relacionals.

PROPOSTES sobre aspectes relacionats amb la mobilitat

Propostes per a transformar, per exemple:
la manera "despistada" de conduir
la velocitat dels cotxes
els passos en les rotondes
l'acumulació de cotxes que tapen la visibilitat

PROPOSTES sobre aspectes relacionats amb el medi ambient

Propostes per a transformar, per exemple:
el cuidat de la natura
la convivència amb la natura
el soroll, les obres
les escombraries

PROPOSTES sobre elements del mobiliari urbà

Propostes per a transformar, per exemple:
els elements que acompanyen les activitats
els serveis que es necessiten
les qualitats per a gaudir i millorar les activitats

PROPOSTES sobre aspectes relacionals

Propostes per a transformar, per exemple:
trobar-se amb amigues i amics
trobar-se amb altres persones
convivre als espais públics

Propostes temes relacionals

Alguns nens i nenes han esmentat propostes en relació a la percepció de seguretat que els generen les persones desconegudes i especialment quan han de passar per una vorera estreta com per exemple quan hi ha un bar, en el qual se sent que la gent et pot mirar malament o hi ha altres menors que molesten o insulten. Aquestes propostes estan relacionades amb millorar la convivència i que la gent no sigui mal educada.

S'han fet propostes per a millorar el respecte a la vegetació de parcs i espais públics com per exemple que hi hagi una major educació sobre la vegetació de l'entorn.

També s'han assenyalat problemes de convivència entre menors, per "fatxenderia" o "mala educació" per al que es proposa dur a terme activitats per a millorar la convivència.

Finalment, com a proposta demanen poder jugar tant al carrer com en els espais públics i no solament en determinats espais citats.

7. FASE 3 TREBALLS DE RECONeixEMENT

Activitat 8: Recorregut de reconeixement amb la comunitat educativa i representació de l'alumnat dels 3 centres educatius (3 Recorreguts)

Inicialment l'activitat estava dirigida als nivells 1 i 2 de participació però en la Comissió de Seguiment es va decidir convidar al nivell 3 de participació.

L'objectiu va ser posar en situació el resultat tant de la Diagnosi Participada com dels Criteris Propositius descrits per les persones participants al llarg del procés. Els itineraris dels 3 recorreguts van ser definits per les aportacions inicials i dintre de la xarxa d'intensitats dels recorreguts habituals de l'Alumnat. La dinàmica consistia en ubicar, senyalitzar, comprovar i debatre algunes aportacions o transmetre i convidar a participar a agents del Comerç Amic, etc. El resultat va servir per acabar de redactar la Graella Propositiva que es presenta en aquest informe i ubicar els aspectes descrits que es volia transmetre a la redacció del projecte del Camí Escolar, tots ells dibuixats als plànols preparats per a la Presentació de Resultats el dia 17 de gener.

Dades generals dels recorreguts:

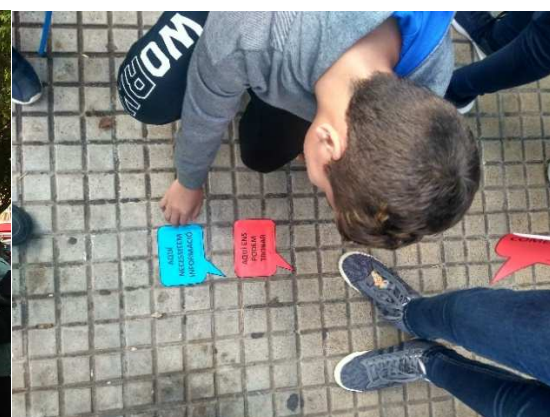
- **Tipus de convocatòria:** la convocatòria es va fer conjuntament des de la direcció de cada escola i les Seccions de Ciutadania, Participació, Convivència i Civisme.
- **Data i horari:** es van fer els dies 12, 13 i 14 de novembre de 2018 a les 15 h.
- **Lloc:** el punt inicial i final es va ubicar a cada escola. Veure plànol dels recorreguts.
- **Quantitat de participants:** aquesta és la recomanació feta per formar el grup de l'Alumnat: quantitativament, que siguin grups de 4 per classe (un total de 20 a les escoles de 5 classes) i de 5 per classe (un total de 20 a les escoles de 4 classes). I qualitativament, que siguin el més diversos i representatius possible, en relació al sexe, ètnia, origen, diversitat funcional, etc. També van participar representants de les Famílies i dels Equips Directius de les Escoles i algunes persones representants del barri.
- **Dinàmiques utilitzades:** plànol amb proposta de parades i bafarades propositives per senyalitzar elements del Camí Escolar.

Mapa dels itineraris proposats a les 3 Escoles: Pepa Colomer, Ramon Llull i Galileo Galilei. Veure als panells de resultats els itineraris que finalment s'han fet amb cada una de les escoles.

Fotografies del Recorregut amb l'Escola Pepa Colomer

Fotografies del Recorregut amb l' Escola Pepa Colomer

Fotografies del Recorregut amb l' Escola Pepa Colomer

8. RESULTAT PROPOSITIU DEL PROCÉS PARTICIPATIU

La DIAGNOSI PARTICIPADA va definir els enunciats del treball propositiu realitzat per l'Alumnat, i va servir per a descriure propostes lligades a les aportacions propositives del alumnat. Aquestes propostes estan ubicades en plànol i van ajudar a redactar els CRITERIS PROPOSITIUS que resulten d'aquest procés participatiu.

Recull fotogràfic de tot el procés participatiu amb els 3 nivells de participació.

El resultat es presenta com un recull de tot el procés participatiu per a comprendre que la construcció continua dels **Criteris Propositius** s'ha fet amb totes les aportacions parcials de les diverses activitats. Per tant, el resultat és la suma de les aportacions comunitàries entre l'Alumnat, les Famílies, els Equips Directius de les 3 Escoles i les persones de l'àmbit del Barri. La interpretació en clau urbanística i social dels relats i el reconeixement entre participants ha servit per a descriure els Criteris per a millorar l'Autonomia i la Percepció de Seguretat entorn del plantejament de les actuacions necessàries per a la definició del projecte del Camí Escolar al voltant de les Escoles Pepa Colomer, Ramon Llull i Galileo Galilei.

De manera sintètica, els resultats es presenten com:

- Un recull fotogràfic de totes les activitats realitzades amb exemples d'aportacions per diagnosticar.
- Una xarxa de camins on es veu la intensitat actual d'ús per ajudar a definir o prioritzar itineraris o establir prioritats d'actuacions. (Panell 1 de la Presentació de Resultats)
- La xarxa d'itineraris des de casa a l'escola de totes les escoles i per a cada escola, la ubicació qualitativa d'aspectes favorables i desfavorables de l'Alumnat, el comerç amic nomenat, la ubicació de possibles punts de trobada i l'itinerari fet durant el recorregut de reconeixement. (Panell 2 de la Presentació de Resultats)
- Els llistats de les aportacions fetes en els tallers amb les famílies i amb la comunitat ampliada, així com la presentació dels llibrets A5 on estan recollides descripcions gràfiques d'aspectes favorables i desfavorables del camí actual a l'escola. (Els resultats preliminars que presenta aquest informe i els llibrets A5 de la Presentació de Resultats)
- Un plànol, síntesis de les 3 escoles, on estan ubicades les entitats, equipaments o comerços que han estat nomenats com possibles "Amics" del Camí escolar per a establir contactes i convidar a participar en l'entramat comunitari que donarà suport al Camí Escolar. En aquest plànol també s'ubiquen els punts de trobada proposats pels grups de famílies participants. Aquests punts poden servir per treballar en un programa inicial de Bus a Peu gestionat per les famílies o per ubicar espais de trobada i informatius que acompanyen els itineraris del Camí. (Panell 3 de la Presentació de Resultats)
- El recull gràfic d'una selecció de les propostes fetes per l'alumnat en llibrets A4 i classificades en les temàtiques més exposades: aspectes relacionats amb la mobilitat, elements del mobiliari urbà, aspectes relacionats amb el medi ambient i aspectes relacionals. (Llibrets A4 de la Presentació de Resultats)
- Un plànol on s'ubiquen i una graella descriptiva dels **CRITERIS PROPOSITIUS** recollits com propostes d'actuació més exposades durant el procés i des dels diferents nivells de participació. De manera propositiva i valorant altres treballs, la graella té una columna on visibilitzem possibles persones implicades en la millora de les problemàtiques descrites en la diagnosi. (Panell 4 de la Presentació de Resultats)

LA XARXA DE CAMINS I LA CONCENTRACIÓ D'ON VIUEN L'ALUMNAT DE L'ESCOLA GALILEO GALILEI, AMB L'UBICACIÓ D'ASPECTES FAVORABLES I DESFAVORABLES, EL COMERÇ AMIC I ELS PUNTS DE TROBADA PROPOSATS.

DIAGNOSI PROPOSITIVA · CAMÍ ESCOLAR AL PRAT DE LLOBREGAT

RESULTAT · Recorregut de reconeixement amb l'Escola Galileo Galilei

GALILEO GALILEI: Plànol exposat en la Presentació de Resultats del 17 de gener de 2019 (Panell 2)

LA XARXA DE CAMINS I LA CONCENTRACIÓ D'ON VIUEN L'ALUMNAT DE L'ESCOLA RAMON LLULL, AMB L'UBICACIÓ D'ASPECTES FAVORABLES I DESFAVORABLES, EL COMERÇ AMIC I ELS PUNTS DE TROBADA PROPOSATS.

RAMON LLULL: Plànol exposat en la Presentació de Resultats del 17 de gener de 2019 (Panell 2)

LA XARXA DE CAMINS I LA CONCENTRACIÓ D'ON VIUEN L'ALUMNAT DE L'ESCOLA PEPA COLOMER, AMB L'UBICACIÓ D'ASPECTES FAVORABLES I DESFAVORABLES, EL COMERÇ AMIC I ELS PUNTS DE TROBADA PROPOSATS.

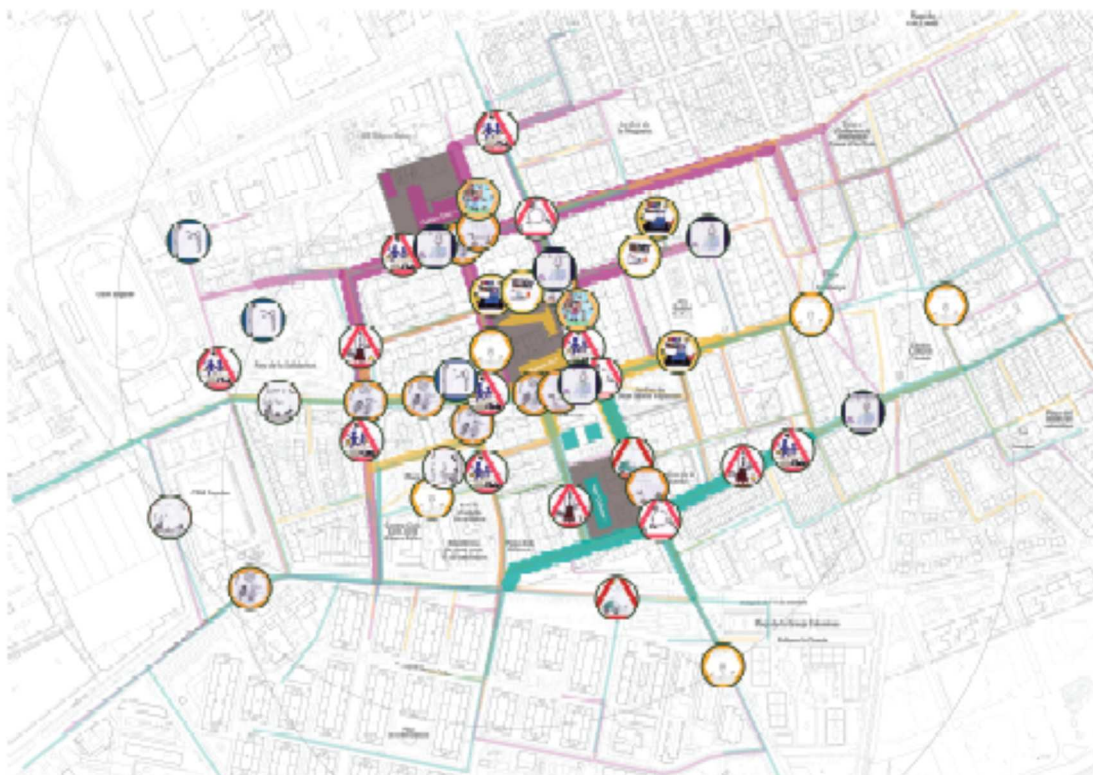

PEPA COLOMER: Plànol exposat en la Presentació de Resultats del 17 de gener de 2019 (Panell 2)

PLÀNOL ON S'UBIQUEN ELS CRITERIS PROPOSITIUS DESCRITS PER A MILLORAR L'AUTONOMIA I LA PERCEPCIÓ DE SEGURETAT.

DIAGNOSI PROPOSITIVA · CAMÍ ESCOLAR AL PRAT DE LLOBREGAT RESULTAT · Criteris per millorar l'entorn del Camí Escolar

3 ESCOLES: Plànol exposat en la Presentació de Resultats del 17 de gener de 2019 (Panell 4)

TAULA DESCRIPTIVA DELS CRITERIS PROPOSITIUS PER A MILLORAR L'AUTONOMIA I LA PERCEPCIÓ DE SEGURETAT

CRITERIS PROPOSITIUS · TREBALL PARTICIPATIU PER DEFINIR LA XARXA DE CAMINS ESCOLARS AL PRAT DE LLOBREGAT Escola Papa Còrmer + Escola Ramon Llull + Escola Galileo Galilei + Famílies + Equipa Educativa + Comunitari

Tipus	Temes	Objectius	Propostes	Impacte	Tipus	Temes	Objectius	Propostes	Impacte
	Seguretat en el camí	Evitar el trànsit a l'entorn de l'escola	Instal·lar senyals de trànsit	AEP		Seguretat en el camí	Evitar el trànsit a l'entorn de l'escola	Instal·lar senyals de trànsit	AEP
	Seguretat en el camí	Evitar el trànsit a l'entorn de l'escola	Instal·lar senyals de trànsit	AEP		Seguretat en el camí	Evitar el trànsit a l'entorn de l'escola	Instal·lar senyals de trànsit	AEP
	Seguretat en el camí	Evitar el trànsit a l'entorn de l'escola	Instal·lar senyals de trànsit	AEP		Seguretat en el camí	Evitar el trànsit a l'entorn de l'escola	Instal·lar senyals de trànsit	AEP
	Seguretat en el camí	Evitar el trànsit a l'entorn de l'escola	Instal·lar senyals de trànsit	AEP		Seguretat en el camí	Evitar el trànsit a l'entorn de l'escola	Instal·lar senyals de trànsit	AEP
	Seguretat en el camí	Evitar el trànsit a l'entorn de l'escola	Instal·lar senyals de trànsit	AEP		Seguretat en el camí	Evitar el trànsit a l'entorn de l'escola	Instal·lar senyals de trànsit	AEP
	Seguretat en el camí	Evitar el trànsit a l'entorn de l'escola	Instal·lar senyals de trànsit	AEP		Seguretat en el camí	Evitar el trànsit a l'entorn de l'escola	Instal·lar senyals de trànsit	AEP
	Seguretat en el camí	Evitar el trànsit a l'entorn de l'escola	Instal·lar senyals de trànsit	AEP		Seguretat en el camí	Evitar el trànsit a l'entorn de l'escola	Instal·lar senyals de trànsit	AEP
	Seguretat en el camí	Evitar el trànsit a l'entorn de l'escola	Instal·lar senyals de trànsit	AEP		Seguretat en el camí	Evitar el trànsit a l'entorn de l'escola	Instal·lar senyals de trànsit	AEP
	Seguretat en el camí	Evitar el trànsit a l'entorn de l'escola	Instal·lar senyals de trànsit	AEP		Seguretat en el camí	Evitar el trànsit a l'entorn de l'escola	Instal·lar senyals de trànsit	AEP
	Seguretat en el camí	Evitar el trànsit a l'entorn de l'escola	Instal·lar senyals de trànsit	AEP		Seguretat en el camí	Evitar el trànsit a l'entorn de l'escola	Instal·lar senyals de trànsit	AEP
	Seguretat en el camí	Evitar el trànsit a l'entorn de l'escola	Instal·lar senyals de trànsit	AEP		Seguretat en el camí	Evitar el trànsit a l'entorn de l'escola	Instal·lar senyals de trànsit	AEP
	Seguretat en el camí	Evitar el trànsit a l'entorn de l'escola	Instal·lar senyals de trànsit	AEP		Seguretat en el camí	Evitar el trànsit a l'entorn de l'escola	Instal·lar senyals de trànsit	AEP
	Seguretat en el camí	Evitar el trànsit a l'entorn de l'escola	Instal·lar senyals de trànsit	AEP		Seguretat en el camí	Evitar el trànsit a l'entorn de l'escola	Instal·lar senyals de trànsit	AEP
	Seguretat en el camí	Evitar el trànsit a l'entorn de l'escola	Instal·lar senyals de trànsit	AEP		Seguretat en el camí	Evitar el trànsit a l'entorn de l'escola	Instal·lar senyals de trànsit	AEP
	Seguretat en el camí	Evitar el trànsit a l'entorn de l'escola	Instal·lar senyals de trànsit	AEP		Seguretat en el camí	Evitar el trànsit a l'entorn de l'escola	Instal·lar senyals de trànsit	AEP
	Seguretat en el camí	Evitar el trànsit a l'entorn de l'escola	Instal·lar senyals de trànsit	AEP		Seguretat en el camí	Evitar el trànsit a l'entorn de l'escola	Instal·lar senyals de trànsit	AEP
	Seguretat en el camí	Evitar el trànsit a l'entorn de l'escola	Instal·lar senyals de trànsit	AEP		Seguretat en el camí	Evitar el trànsit a l'entorn de l'escola	Instal·lar senyals de trànsit	AEP
	Seguretat en el camí	Evitar el trànsit a l'entorn de l'escola	Instal·lar senyals de trànsit	AEP		Seguretat en el camí	Evitar el trànsit a l'entorn de l'escola	Instal·lar senyals de trànsit	AEP
	Seguretat en el camí	Evitar el trànsit a l'entorn de l'escola	Instal·lar senyals de trànsit	AEP		Seguretat en el camí	Evitar el trànsit a l'entorn de l'escola	Instal·lar senyals de trànsit	AEP
	Seguretat en el camí	Evitar el trànsit a l'entorn de l'escola	Instal·lar senyals de trànsit	AEP		Seguretat en el camí	Evitar el trànsit a l'entorn de l'escola	Instal·lar senyals de trànsit	AEP

Taula exposada en la Presentació de Resultats del 17 de gener de 2019 (Panell 4)

9. FASE 4 PRESENTACIÓ DE RESULTATS

L'objectiu de la presentació de resultats va ser reconèixer, valorar i donar continuïtat al procés iniciat per a la proposició de la xarxa de Camins Escolars com un programa que promou l'autonomia i millora la percepció de seguretat per anar a l'escola de la infància. Aquest projecte comunitari valora el coneixement empíric de la comunitat per a descriure les necessitats i fa contribucions en diversos àmbits per a valorar per exemple, la corresponsabilitat de les tasques de cura i per a promoure una mobilitat saludable, sostenible i respectuosa amb el medi ambient. L'escaleta proposada per a la sessió del 17 de gener de 2019 en el Centre Cívic Sant Jordi- Ribera Baixa va ser:

- Breu explicació institucional i tècnica del procés participatiu.
- Presentació de resultats exposats.
- Torn obert de paraula per compartir expectatives.

Els panells preparats per a la Presentació de Resultats estan recollits en l'Annex d'aquest informe.